

Plan för tillsyn enligt miljöbalken 2022

Miljöskydds-, Natur- och Vattenavdelningarna

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Titel: Plan för tillsyn enligt miljöbalken 2022

Utgivare: Länsstyrelsen Västra Götaland

Foto framsida: Martin Fransson

Rapportansvariga: Lotta Sahlin Skoog, Kristina Höök Patriksson, Tor Segerbo

Rapport: 2022:20

Mer information hittar du på: lansstyrelsen.se/vastragotaland/

Förord

Enligt Miljötillsynsförordning (SFS 2011:13) ska en operativ tillsynsmyndighet föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Hos myndigheten ska det även finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. För varje verksamhetsår ska tillsynsmyndigheten upprätta en samlad *tillsynsplan* som ska grundas på behovsutredningen och verksamhetsregistret.

Både behovsutredning och tillsynsplan ska beslutas av den inom myndigheten som beslutar om användningen av myndighetens resurser.

Beslut om fastställande av denna tillsynsplan har fattats av t f länsöverdirektör Magnus Peterson den 10 mars 2022.

Innehåll

Förord.....	3
Innehåll.....	4
Sammanfattning.....	5
Tillsynsuppdraget och förutsättningar	6
Samordnad tillsyn.....	9
Riktlinjer för tillsyn	10
Kommunikation kring tillsynen	11
Utvärdering av tillsynen 2021	12
Länsstyrelsens tillsyn med stöd av miljöbalken under 2022	17
Tillsynsplan Miljöskydd 2022	23
Tillsynsplan Förorenade områden 2022.....	32
Tillsynsplan Natur 2022	35
Tillsynsplan Vatten 2022	49

Sammanfattning

En arbetsgrupp med representanter från Miljöskydds-, Natur- och Vattenavdelningarna har tagit fram denna tillsynsplan för Länsstyrelsen Västra Götalands tillsyn enligt miljöbalken. Tillsynsplanen avser år 2022. Tillsynsplanen ses över årligen i samband med Länsstyrelsens verksamhetsplanering för nästa budgetår.

De inledande avsnitten i tillsynsplanen är gemensam för all miljöbalkstillsyn. Behovet av resurser för tillsyn framgår av Länsstyrelsens behovsutredning. I tillsynsplanen redovisas den tillsyn som Länsstyrelsen prioriterar och som bedömts ska bidra till att de nationella miljökvalitetsmålen uppnås samt att miljökvalitetsnormer och åtgärdsplaner uppfylls. Prioriterade insatser för olika tillsynsområden redovisas separat.

Sammantaget, inkluderat den samordnade tillsynen, beräknas tillsynen enligt miljöbalken uppgå till drygt 58,5 åa under år 2022. Behovet för 2022 beräknas uppgå till ca 77 åa. Differensen mellan behov och planerad insats ligger på ca 18 åa, relativt lika som föregående år.

Behovet har beräknats enligt Miljösamverkans Sveriges modell liksom tidigare år förutom för förorenade områden där vissa tillägg gjorts jämfört med modellen.

Tillsynsuppdraget och förutsättningar

Miljöbalken (MB) syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. I miljöbalken uttrycks detta genom balkens rättsligt bindande syfte och de allmänna hänsynsreglerna. Tillsynen är ett medel för att säkerställa miljöbalkens syfte.

Tillsynsarbetet utförs som en fortlöpande process, där de olika faserna behovsutredning, översyn av resurser och kompetens, planering, genomförande och utvärdering följer på och återkopplar till varandra.

Enligt Miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos en tillsynsmyndighet finnas *en utredning om tillsynsbehovet* för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska avse en tid om tre år. Utredningen ska ses över vid behov och minst en gång varje år.

Av förordningen framgår även att myndigheten ska upprätta en *tillsynsplan* för varje verksamhetsår. Planen ska också omfatta myndighetens hela ansvarsområde och den ska grundas på behovsutredningen och registret över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn.

Tillsynsmyndigheten ska årligen följa upp och utvärdera sin tillsynsverksamhet. Uppföljningen sker enligt Länsstyrelsens ordinarie rutin, dvs. varje tertiäl samt i samband med årsredovisningen och andra redovisningar till centrala myndigheter. Granskningen görs på sådant sätt att resultaten kan användas vid revidering av behovsutredning och tillsynsplan samt för uppdatering av verksamhetsregister. Resultaten och slutsatserna används sedan för att kontinuerligt förbättra planeringsprocessen och tillsynsarbetet.

Vad menas med tillsyn och tillsynsobjekt

Tillsyn enligt miljöbalken styrs framför allt av 26:e kapitlet. Tillsynen ska säkerställa syftet med miljöbalken och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. Tillsynsmyndigheten ska för detta ändamål på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.

Tillsynsmyndigheten ska dessutom genom rådgivning och information skapa förutsättningar för att balkens ändamål tillgodoses.

Tillsynsåtgärder kan krävas av händelser utifrån eller genom egeninitierad tillsyn. Tillsynsaktiviteterna kan vara planerade eller händelsestyrda och i båda fallen kan det handla om granskning/kontroll eller förebyggande/främjande insatser.

Tillsynsobjekt definieras som en verksamhet, en åtgärd, ett område, ett naturföremål eller en djur- eller växtart som är eller ska vara föremål för tillsyn.

Underlag till tillsynsplanen

Underlag till denna tillsynsplan finns i Länsstyrelsens behovsutredning, se Behovsutredning för tillsyn enligt miljöbalken 2022 - 2024. Dessutom har följande underlagsmaterial använts vid utarbetandet av denna tillsynsplan:

- Verksamhetsregister enligt miljötillsynsförordningen
- Regionalt åtgärdsprogram för att nå miljökvalitetsmålen
- Förvaltningsplan för Västerhavets vattendistrikt (utgiven av vattenmyndigheterna).
- Tillsynsplan för miljöfarliga verksamheter (excel)
- Tillsynsplan för Sevesotillsynen 2022

Miljötillsynsstrategi

De centrala myndigheterna i Tillsynsrådet har tagit fram en strategi för miljöbalkstillsynen i Sverige. Syftet med strategin är att få genomslag för nationella prioriteringar, förenkla tillsynsmyndigheternas planering av tillsyn, tydliggöra vad som ska följas upp. Tillsynsstrategin ska beaktas från och med 2022 till och med 2024 i samband med behovsutredning och tillsynsplanering.

De fokusområden och preciseringar som berör vår tillsyn har tagits upp under respektive sakområde med förklaring hur vi beaktar strategin i vår tillsyn.

Regeringens regleringsbrev

I Behovsutredningen har samtliga mål och uppdrag som berör miljöbalkstillsynen redovisats. Under respektive sakområde redovisas vårt arbete kopplat till regleringsbrevet.

Länsstyrelsernas strategiska mål

Utifrån Agenda 2030 och de utmaningar vi ser i Västra Götaland, har Länsstyrelsen formulerat fem strategiska mål. Målen beskriver ett framtida läge i länet. Nedan anges våra fem strategiska mål med underliggande delmål:

- Ett jämlikt och jämställt Västra Götaland
 - *Vi arbetar för att åstadkomma trygga och inkluderande livsmiljöer för alla invånare*
 - *Vi arbetar för ökad tillit mellan grupper och jämlik delaktighet i länets utveckling*
 - *Vi beaktar jämställdhets- och jämlikhetsperspektiven vid hantering av ekonomiska stöd*
 - *Vi är föregångare för lika rättigheter*
- Ett hållbart samhällsbyggande

- *Vi arbetar för att ställa om till en hållbar regional samhällsplanering*
- *Vi utvecklar och förmedlar en gemensam lägesbild för ett hållbart samhällsbyggande*
- *Vi har relevanta och tillförlitliga planeringsunderlag för mark- och vattenanvändning*
- Ett robust och motståndskraftigt län
 - *Vi skapar en god förmåga till ledning och samordning under kris och höjd beredskap tillsammans med länets aktörer*
 - *Vi arbetar för god tillit till myndigheterna i länet*
 - *Vi motverkar brottsligheten i länet genom tillsyn, kontroll och samverkan*
 - *Vi arbetar för ett klimatanpassat Västra Götaland*
- Hela länet har kraft att verka och utvecklas
 - *Vi underlättar en hållbar rörlighet för människor och varor i hela länet.*
 - *Vi arbetar för att livsmedelsproduktionen bibehålls och utvecklas hållbart.*
 - *Vi arbetar för att landsbygden ska ha en god tillgänglighet till offentlig och kommersiell service, både fysiskt och digitalt.*
- Ett samhälle med begränsad klimatpåverkan och god miljö kvalitet
 - *Vi arbetar för att hejda förlusten av biologisk mångfald*
 - *Vi bidrar till att minska klimatpåverkan i Västra Götaland.*

Tillsynsplanens avgränsning

Tillsynsplanen omfattar sådan tillsyn som enligt länsstyrelsernas verksamhets- och ärendestruktur (VÄS) definieras som tillsyn under verksamhetskoderna 50-58 och baseras på miljöbalken. Utöver det ingår även följande områden i tillsynsplanen då det är nära knutet till miljöbalkstillsynen eller till sakområdet naturvård och miljöskydd i övrigt.

- Skyddsjakt rovdjur, 21861
- Sevesolagen, 458
- Rovdjursinformation 51183
- Lagen om allmänna vattentjänster, 5673

Samordnad tillsyn

En samordnad tillsyn över olika tillsynsområden kan öka effektiviteten, öka tydligheten gentemot mottagarna samt bidra till ett bättre återställande/resultat. Länsstyrelsen har samordnad tillsyn inom några enskilda områden, t.ex. i hanteringen av ledningsförläggningar för utbyggande av bredband på landsbygden. Här samordnas tillsynen mellan natur-, vatten-, och landsbygdsavdelningen samt kulturmiljöenheten.

Andra exempel på områden som med fördel kan samordnas är tillsyn över strandskydd och vattenverksamhet eller tillsyn över vatten och avlopp samordnat med vattenverksamhet. Det kan också finnas behov av samordning mellan miljöbalkstillsyn och tillsyn enligt annan lagstiftning, t ex djurskydd och CITES.

Samordningen lämpar sig särskilt väl i den planerade tillsynen där t.ex. information går ut till viss målgrupp samordnat eller att tillsynskampanjer avgränsas för vissa specifika frågor eller geografiska områden med flera inriktningar på tillsynen.

Tillsynsutveckling vid Länsstyrelsen (TUL)

Länsstyrelsen har arbetat med att utveckla tillsynen som arbetssätt. Länsstyrelsen strävar efter att långsiktigt hålla en hög nivå vad gäller bemötande, rättssäkerhet, effektivitet, trovärdighet och konkurrensneutralitet. De långsiktiga målen är att alla som arbetar med tillsyn på Länsstyrelsen ska

- känna sig trygga i sin roll som tillsynshandläggare,
- ska arbeta mot kända verksamhetsmål och med genomtänkta rutiner,
- ska ha den kunskap som krävs för att rättssäkert och effektivt kunna handlägga tillsynsärenden.

Riktlinjer för tillsyn

Länsstyrelsen har 2019 beslutat om riktlinjer för tillsynsverksamheten. Riktlinjerna har arbetats fram inom projektet Tillsynsutveckling vid Länsstyrelsen, TUL. Riktlinjerna omfattar styrning och mål med tillsynsverksamheten, tjänstemannarollen och utförandet. Riktlinjerna bör återkommande kommuniceras med alla tillsynshandläggare.

Styrning och mål

Alla tillsynsverksamheter ska ha en tillsynsplan som är beslutad på vår myndighet. Tillsynsplaneringen ska bygga på motiverade prioriteringar grundat på tillsynsbehovet. Det ska finnas mål för tillsynen som vi tagit fram på myndigheten. Det ska finnas en inventering eller utredning av resursbehovet för tillsyn som en grund för tillsynsplaneringen. Tillsynsverksamheten ska följas upp i förhållande till uppsatta mål och planerad verksamhet.

Tjänstemannarollen

Vi ska ha tillitsfull inställning till dem som berörs av tillsynen. Vi gör vårt bästa för att bli förstådda, både i tal och skrift.

Det ska finnas en ändamålsenlig organisation som minskar risken för otillbörlig påverkan. Tillsynskompetens är en egen kompetens. Kompetensförsörjning måste ske löpande och regelbundet.

Vår tillsyn ska vara transparent. Vi är tydliga och synliga med vilka krav vi ställer och vad som kommit fram i vid tillsynen.

Utförande

Vi strävar efter att arbeta förebyggande så att fler får stöd i att göra rätt. Vi följer de lagar och regler som styr vår verksamhet samtidigt som vi strävar efter proportionalitet och skälighet i tillsynen. Vi arbetar sakligt och opartiskt med tillsynen. Rutiner och mallar ska finnas för tillsynsverksamheten och ska ge en grund för hur uppgifterna ska utföras.

Vår organisation ska stötta så att ingen arbetar ensam med sitt tillsynsområde. Vi arbetar även med samsyn nationellt och försöker engagera oss i nationella och regionala nätverk och projekt. Samordning ska göras när det är ändamålsenligt.

Alla enheter ska ha gått igenom säkerhetsfrågorna med sin tillsynspersonal.

Kommunikation kring tillsynen

Länsstyrelsen bör utveckla sin kommunikation med allmänhet och verksamhetsutövare i samband med tillsynen. Det kan handla om att kommunicera vilka regler som gäller, vilka miljömål som finns och vilken nytta det är med olika åtgärder och miljöhänsyn. Kommunikationen kan ske på flera sätt; fysiska möten och i telefon, i pressmeddelande, rapporter och beslut och via Länsstyrelsens webbplats. Dessa kompletteras med kommunikation via sociala medier Facebook, Instagram och Twitter.

I våra riktlinjer (se ovan) för tillsyn finns det flera punkter som berör kommunikation; bemötande, tillgänglighet och synlighet samt förebyggande tillsyn med stöd och råd.

När det gäller **bemötande** så är vår utgångspunkt att de flesta vill göra sitt bästa. Vi försöker också vårt bästa för att bli förstådda i tal och skrift. Vi behöver anpassa bemötandet till den vi möter.

Tillgänglighet och synlighet handlar om att vår tillsyn ska vara transparent genom att vi berättar vad vi gör och varför. Vi ska vara tydliga och synliga med vilka krav vi ställer och vad som kommit fram i tillsynen.

Vi ska arbeta med **förebyggande tillsyn genom stöd och råd** så att fler får stöd i att göra rätt. Stödet behöver anpassas till behovet och befogenheterna inom tillsynsområdet. Denna ambition har förstärkts genom den nya lydelsen i 26 kap. 1 § MB.

Av Länsstyrelsens kommunikationspolicy framgår också att all vår information ska vara öppen, tillgänglig, begriplig och korrekt.

Enligt riktlinjerna så ska vi ha rutiner och mallar som säkerställer klarspråk, tillgänglighet och korrekt hantering av de juridiska aspekterna. Trots detta är det ändå den enskilda handläggarens ansvar att hantera tillsynen utifrån riktlinjer, beslutade rutiner, med omdöme och utifrån erfarenhet.

Vid avgränsade planerade tillsynsinsatser är det ofta lämpligt med en särskild kommunikationsplanering så att insatserna får bättre genomslag. Forskning visar på att den generella effekten av tillsyn inom ett verksamhetsområde är större än den specifika effekten på den enskilda tillsynade verksamheten (2019. *Naturvårdsverket. Effekter av tillsyn. Rapport 6870*) Det förutsätter dock att omgivande verksamheter på något sätt hör talas om tillsynen. Där kommer kommunikationen in.

Tillsynshandläggarna bör också vara beredda och tränade för att kommunicera när journalister och allmänhet hör av sig och ställer frågor om den tillsyn som bedrivs.

Utvärdering av tillsynen 2021

Miljöskydd och Förorenade områden

Vi har fortsatt att fördjupa tillsynen avseende energianvändning vid de företag där det behövs. På så sätt har vi ökat förståelsen för behovet av energieffektivisering. Vi har kartlagt verksamheter där det finns behov att klimatanpassa anläggningarna för att särskilt kunna rikta tillsyn mot dessa. För att minska övergödningen har vi använt GIS som planeringsunderlag och ställt krav på kommuner att åtgärda områden med dåliga avloppslösningar.

Preem i Göteborg har fått ett nytt miljötillstånd under året. Vi har som tillsynsmyndighet fått gehör i prövningen för synpunkten att Preem ska ha ett tidsbegränsat tillstånd att raffinera fossila bränslen vilket ökar möjligheten att miljöanpassa verksamheten i framtiden.

Byggandet av järnvägstunneln Västlänken har krävt mycket tillsyn och vi har hanterat många ärenden rörande buller och klagomål. Planerad tillsyn har skett av reningsverk och andra frågor som påverkar vattenhanteringen. Vår tillsyn har bidragit till mindre störningar för närboende och mindre påverkan på recipient.

Länsstyrelsen har arbetat med tillsyn på anläggningar/objekt som har förorenade områden. En stor del av tillsynen har genomförts på pågående verksamheter, vilket vi har prioriterat i syfte att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar. Vi har också stöttat kommunerna i deras arbete med bidragsansökningar för undersökningar och åtgärder där verksamhetsansvariga saknas samt förmedlat kommunernas ansökningar vidare till Naturvårdsverket. Under 2021 har 28 privatfinansierade undersökningar och 23 efterbehandlingar varit pågående inom områden som klassats i Riskklass 1 eller 2.

Under året har Länsstyrelsen utvecklat sin kommunikation med verksamhetsutövare. Det har skett genom ett återkommande nyhetsbrev och enkäter som följer upp verksamhetsutövarnas uppfattning av hur vi hanterar anmälningsärenden.

Utfall tid och ärende

Under 2021 har vi bedrivit mer tillsyn än planerat, 27,5 aa jämfört med vad som ursprungligen planerades för året, 21,4 aa. Mest ökade insatserna jämfört med plan för avfallstillsyn och miljöfarliga verksamheter. Inom avfallstillsynen har antalet tjänster och avsatta resurser successivt ökat under året. Inom miljöfarliga verksamheter har vi kunnat genomföra mer tillsyn än planerat pga synergieffekter med olika projekt inom bl a övergödning och dricksvattenförsörjning.

Genom nya rutiner har vi lyckats minska handläggningstiden av anmälan om ändring av miljöfarlig verksamhet. Det har lett till snabbare svar till verksamhetsutövarna. Under 2021 fattade miljöskyddsavdelningen beslut i ca 1620 tillsynsärenden kopplade till miljöfarlig verksamhet, jämfört med ca 1700 år 2020. Antal ärenden äldre än 1 år låg stabilt på ca 100 st under året

vilket är en tydlig minskning jämfört med tidigare år då det varit mellan 160-180 st ärenden som varit äldre än 1 år.

När det gäller anmälningsärenden kopplade till miljöfarlig verksamhet så klarade vi att avsluta 80 % inom 75 dagar. Målet är att klara 90% inom 75 dagar. Vi har följt den planerade tillsynsplanen på objektsnivå men har fått bedriva en stor del av tillsynen på distans och ej med besök på plats pga pandemin. En del verksamheter har fått flera besök. Tillsynsinsatser har också genomförts kopplat till de allra flesta objekten i form av granskning av miljörapporter och handläggning av andra tillsynsärenden.

Verksamhet	Utfall 2021	Plan 2021*	Differens
458	411	460*	-49
555	3311	2500*	+811
566	690	545*	+145
567	274	460*	-186
575	1150	1360*	-210
Summa persondagar (pd/åa)	5836/26,5	5325*/24,2	+ 521

*) osäkra siffror pga att tillsynsplanen för 2021 aldrig färdigställdes.

Naturtillsyn

Vi har inom området invasiva främmande arter genomfört förebyggande informationsinsatser till markägare med jätteloka och gul skunkkalla i hela länet samt insatser mot markägare med bland annat sidenört och gudaträd. Det har bidragit till att sprida kännedom om lagstiftningen i länet och möjliggöra för medborgare att följa den relativt nya lagstiftningen. Tillsynen för akvatiska invasiva arter på EUs förteckning har innefattat samarbeten med de som har rådighet för vattnet och åtgärder har antingen genomförts eller är planerade. Arterna som är aktuella är kinesisk ullhandskrabba, solabborre samt smal vattenpest.

Vi har fortsatt den kontrollerande strandskyddstillsynen på vattenanläggningar i ålgräsområden utmed kusten. Vi kan konstatera att det är många anläggningar som vi inte kan få bort med tillsyn på grund av att de är alltför gamla eller att dispens lämnats tidigare.

På grund av ett nytt vargrevir i länet har vi fått lägga mycket tid på att informera närboende, djurägare och organisationer. Det nya vargreviret har också väckt stort intresse hos media. Det har lett till att kunskapen om varg och länsstyrelsens arbete med rovdjursfrågor har ökat i området. Även samarbetet med enskilda jägare och markägare för att dokumentera rovdjursförekomsten har utvecklats. Vi har också arbetat i samverkan med andra rovdjurslän om nya tillsynsmetoder, vilket har lett till en förbättrad möjlighet att dokumentera var rovdjur försvinner.

I våra skyddade naturområden har vi haft fler besökare än vanligt och en del också "ovana" besökare, vilket har inneburit mer tillsynsåtgärder för att motverka och stoppa överträdelser av t.ex. beträdnadsförbud och hastighetsbegränsningar.

Utfall tid och ärende

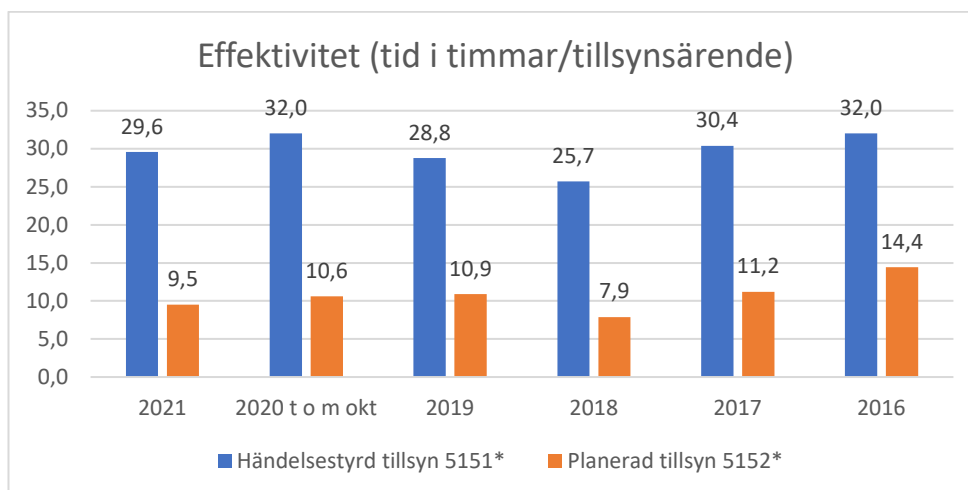
Under 2021 har vi trots pandemin och en del resursbortfall under främst våren ändå upprätthållit tillsynsverksamheten och i vissa delar även gjort mer än vad vi i början av året trodde var möjligt. På grund av pandemin uteblev tillsynsplaneringen för 2021, därav jämförelse av utfall mot 2020 års plan.

Verksamhet	Utfall 2021	Plan 2020	Differens
515	670	786	-116
523	39	35	+4
525	511	250	+261
526	12	31	-19
527*	534	160	+374
528**	17	50	-33
Summa	1783	1312	+471

*Tillsyn rovdjur som redovisas på 51186 och 21861 är inkluderat.

**Tillsyn vilthägn som redovisas på 21863 är inkluderat.

Den planerade tillsynen inom områdesskydd (515) har prioriterats ned även om det var mer händelsestyrt än förväntat. Effektiviteten har ökat på dessa ärenden, se nedan. Vi har lagt betydligt mer tid på samråd (525) än planerat. Visserligen har vi fått in fler anmälningsärenden, men varje ärende har tagit längre tid; 6,7 timmar per ärende istället för 5,1 timmar under 2020. Vi har inte kunnat följa upp givna dispenser och tillstånd (526) i önskad utsträckning. Inom artskyddstillsynen (527) så är resultatet varierande. Överskottet av tid är i huvudsak orsakat av information om rovdjur samt arbete med invasiva arter. Ett nytt rovdjursrevir i länet har medfört omfattande informationsarbete i närområdet. Det har varit oklart hur tillsyn- och förvaltningsarbete ska särredovisas för invasiva främmande arter, därav ett överskott på ca 150 pd.

Vattenskydd och vattenverksamhet

Vi har bedrivit tillsyn över tillståndspliktiga vattenuttag för dricksvattenproduktion i 40 av länets 49 kommuner. En effekt av tillsynen är att kommunerna har blivit bättre på att rapportera in villkorsöverträdelser till Länsstyrelsen samt att flera samråd rörande tillståndprocessen har initierats.

Vi har utvecklat teambaserat arbetssätt för anmälningsärenden rörande vattenverksamhet och genom det har 7% fler sökande fått beslut inom 8 veckor jämfört med 2020, samtidigt som vi minskat arbetskostnaden per ärende i genomsnitt med ca 800 kr.

Vi har medverkat i nationell vägledning mot en hållbar fritidsbåtanvändning och genom det skapat bättre förståelse för olika ansvar, krav på miljöunderlag, krav på lokalisering, förväntad tid och juridiska förutsättningar för att förvalta och utveckla den typen av verksamheter på ett hållbart sätt.

Utfall tid och ärende

I årsarbeten har vi under 2021 utfört mindre tillsyn än planerat. Vi har utfört 13,6 årsarbeten mot planerade 15,1 aa. Det innebär även en minskning från 2020 och 2019 då utfallet blev 15,5 resp 14,3 aa. Minskningen från ifjol har skett i levererade timmar i juridisk konsultation från Rättsenheten, men främst inom enheten för vattenärenden. Minskningen förklaras av att vi under 2021 har haft en mycket hög personalomsättning (44%) med 11 nyanställningar med omfattande kompetensutvecklingsbehov under året, vilket bland annat gjort att:

- 53511; Vi har lagt ca 2000 timmar mindre på anmälningsärenden under 2021 jämfört med 2020. Det är en minskning av tid med nära 20% inom det tillsynsområdet. Samtidigt har vi haft 10% färre anmälningsärenden och minskat beslutstiden i anmälningsärenden i snitt med 6 pd. Nedlagd arbetstid i snitt per ärenden är i princip oförändrat jämfört med 2020.

- 53523; Egeninitierad tillsyn av övriga vattenverksamheter har minskat med ca 45% 2021 jämfört med 2020, från totalt 4368 till 2313 timmar. Det är främst tillsyn inom enheten för fisk och vattenprojekt och arbetet med omprövning av vattenkraft som minskat kraftigt. Under 2021 inriktades arbetet mot att genomföra regional samverkan och samråd inför omprövning av vattenkraften och inte tillsyn som förklarar det. Enheten för vattenärenden har samtidigt viss ökat tiden i egeninitierad tillsyn övriga vattenverksamheter från 1656 timmar till 2253 timmar för 2021.
- 531; Vi har haft en 100% ökning i arbetade timmar som behövt allokeras för vår prövning av vattenverksamhet från 6036 timmar 2020 till 12311 timmar 2021. Det ökade behovet förklaras bland annat av tid krävt för att förbereda omprövning av vattenkraft, där tillsynen minskat eftersom arbetsuppgifterna ändrats.
- 343 mfl, Länsstyrelsens vattenavdelning har drygt en 25% ökning i allokerad tid till tvärspektoriellt arbete inom fysisk planering, översiktsplaner och detaljplaner jämfört med 2020. Denna prioritering som fått konsekvenser för vår genomförda tillsyn.
- Antal levererade timmar 53533, händelsestyrd tillsyn vattenverksamhet är i princip oförändrad 2021 jämfört med 2020.

På grund av Pandemin genomförde inte Vattenavdelningens enhet för vattenärenden någon tillsynsvecka under 2021.

Verksamhet	Utfall 2021	Plan 2021	Differens
516	8	29	-23
535	2673	3280	-623
Summa persondagar (pd)	2681	3309	-646

Sammanfattning

Under 2021 har det inkommit 899 st 535 ärenden och det har beslutats i 856 st, vilket ger en beslutstakt på 95%. Det är 112 färre inkomna ärenden och 180 färre beslut jämfört med 2020.

Under 2021 har det i 36 ärenden som överklagats meddelats domslut och i 28 av dem har Länsstyrelsens beslut inte ändrats. Det är en förbättring på 10% jämfört med 2020, då 35 ärenden som överklagats har det meddelats domslut och i 24 av dem har Länsstyrelsens beslut inte ändrats

Länsstyrelsens tillsyn med stöd av miljöbalken under 2022

Sammantaget beräknas tillsynen enligt miljöbalken uppgå till 58,5 åa under år 2022, vilket är 18,2 åa mindre än beräknat behov.

	Behovs- utredning		Tillsynsplan		Differens mellan behovsutredning och tillsynsplan		Faktiskt utfall tillsyn
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2021
Miljöskydd	28,0	22,3	25,6	18,0	2,4	4,2	21,3
Förorenade områden	7,2	7,2	6,7	6,2	0,5	1,4	5,2
Natur	20,9	13,5*	8,5	6,0*	12,4	7,5*	8,1
Vatten	20,6	18,8	17,7	13,2	2,9	5,6	12,2
Summa (åa)	76,7	60,0	58,5	41,2	18,2	18,7	46,8

Tabellen visar Länsstyrelsens planerade tillsyn under 2022 i förhållande till behovet jämfört med föregående år redovisat i årsarbetskrafter (åa). *Jämförelseår 2020 istället.

Det totala beräknade behovet har ökat ordentligt jämfört med 2021. Även avsatt tid i planen för tillsyn 2022 har ökat i motsvarande grad jämfört med föregående år. Utfallet i tid för 2021 blev högre än planen för det året.

Inom naturtillsynen har vi justerat beräkningsmodellen så att vi på ett bättre sätt fångar upp behovet av tillsyn av rovdjur och invasiva arter. Det är den främsta anledningen till den kraftiga behovsökningen. Det återspeglas också i en ökad differens mellan behov och plan.

När det gäller den planerade naturtillsynen räknar vi med förstärkta resurser för strandskyddstillsyn. Vi kalkylerar också med fortsatt många samråd och även fler komplexa och tidskrävande sådana ärenden samtidigt som vi försöker jobba mer effektivt. I och med fler rovdjursrevir i länet kommer den tillsynen att öka och även förebyggande tillsynsinsatser. Tillsynen av invasiva främmande arter utvecklas alltmer.

Inom vattentillsynen planeras för år 2022 en ökning av tillsynsresurserna med 4,5 årsarbetskrafter jämfört med 2021. Även här är tanken att ökning sker på den planerade/egeninitierade tillsynen och då särskilt kopplat till tillsynen inom våra fokusområden där vattenuttag är högst prioriterat

Inom miljöskyddstillsynen har både resursbehovet och avsatt tid ökat för 2022 jämfört med förra året. Orsaken är främst ett ökat resursbehov och mer

tilldelade medel för att motverka avfallsbrottslighet och bedriva tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter. Även behov av och avsatt tid för tillsyn av miljöfarlig verksamhet har ökat. Här minskar också differensen mellan behov och planerad tid jämfört med tidigare år.

Som en konsekvens av omställning till fossilfritt samhälle så ökar behovet av tillsyn som inte ryms inom den tid som behovsmodellen utgår ifrån, vilken baseras på nuvarande tillsynsavgifter. Vi ser därför att resursbehovet totalt sätt troligen är större än vad modellen ger vilket medför att differens mellan behov och avsatta resurser troligen är större än vad som nu räknas fram.

Inom förorenade områden har resursbehovet räknats upp fr o m föregående år för att mer stämma med verkligheten och likaså har avsatt tid i plan höjts för att mer stämma med utfallet från tidigare år.

Tillsynen per tillsynsområde uttryckt i persondagar (pd) och årsarbetskrafter (åa)

Miljöskydd

VÄS	Aktivitet	Planerad tillsyn 2022	Behov 2022	Behov 2023	Behov 2024
458	Tillsyn för att förhindra allvarliga kemikalieolyckor (SEVESO)	425	520	=	=
555*	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	3500	3662	+	+
566	Tillsyn av avfall och producentansvar	1265	1507	+	+
567	Tillsyn av övrigt miljö och hälsoskydd	300	505	+	+
Summa pd		5490	6194		
Summa åa		24,9	28,2		

*Inklusive tillsyn enligt kap 9 över Infrastrukturprojektet Västlänken

Sammantaget beräknas 2022 års tillsynsverksamhet uppgå till **23,4 årsarbetskrafter** under kända förhållanden.

Behovet av operativ tillsyn beräknas vara 28 årsarbetskrafter. Skillnaden mellan beräknat behov och tillgängliga resurser för 2022 uppgår till ca 2,4 årsarbetskrafter.

Under 2022 kommer vi att prioritera följande uppgifter:

- Genomföra tillsyn med det intervall som fastställts i tillsynsplanen (inklusive Seveso, IED och övriga objekt)
- Handlägga säkerhetsrapporter och handlingsprogram enligt Sevsolagstiftningen
- Insatser som följer vid en eventuell brist på viktiga insatskemikalier.
- Bedriva tillsyn med syfte att åstadkomma energikartläggning och energieffektivisering.
- Riktade insatser för att minska övergödningen.
- Genom riktad tillsyn initiera och stödja arbetet för klimatanpassning av verksamheter som är prioriterade utifrån en sårbarhetsanalys.
- Bedriva aktiv tillsyn av verksamheternas avfallshantering och informera om krav på rapportering av farligt avfall.
- Tillsyn av miljöfarliga verksamheter med omfattande dricksvattenuttag.
- Hantera anmälningsärenden inom 75 dagar och effektivisera handlägningsprocessen. Handläggning av Miljörapporterna på ett snabbt och effektivt sätt.
- Prioritera tillsyn av anläggningar med nya eller högst 4 år gamla BAT-slutsatser.
- Bedriva tillsyn över infrastrukturprojektet Västlänken.
- Genomföra händelsestyrd och planerad tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter.
- Arbeta med uppdraget om att förebygga och förhindra avfallsbrottslighet genom utökad anläggningstillsyn, ökat stöd till kommunerna, utökad myndighetssamverkan och utvecklad tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter.

Förorenade områden

VÄS	Aktivitet	Planerad tillsyn 2022	Behov 2022	Behov 2023	Behov 2024
575	Tillsyn av förorenade områden	1480	1580	+	+
Summa pd		1480	1580		
Summa åa		6,7	7,2		

För tillsynen av förorenade områden utgör behovet 2022 enligt behovsmodellen till 1180 pd. Det totala behovet av tillsyn enligt verksamhetsplaneringen uppgår dock till 1580 pd.

Tillsynsarbetet omfattar både verksamheter i drift och nedlagda verksamheter där det fortfarande finns någon ansvarig och där Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet. Dessutom ska Länsstyrelsen hantera frågan om förorenade områden vid nedläggningar av verksamheter eller vid utökning av befintliga verksamheter samt vid anmälningar om sanering i samband med exploatering.

Tillsyn rörande förorenade områden vid länsstyrelsens pågående tillsynsobjekt i riskklass 1 prioriteras. Vi arbetar även med att initiera verksamheternas arbete med statusrapporter rörande markföroreningssituationen.

Naturvård

VÄS	Aktivitet	Planerad tillsyn 2022	Behov 2022	Behov 2023	Behov 2024
515	Tillsyn av områdesskydd	875	1810	=	=
5232	Skötsel av jordbruksmark	40	47	=	=
525	Samråd enligt 12 kap. 6 § MB	480	599	+	=
526	Tillsyn av dispenser och tillstånd	40	129	=	=
527	Tillsyn av skydd för djur- och växtarter	360	1907	+	=
528	Övrig tillsyn	66	106	=	=
Summa pd		1861	4598	=	=
Summa åa		8,5	20,9	=	=

Sammantaget uppgår den beräknade naturtillsynen till **8,5 årsarbetskrafter** (åa) för 2022. Det är 41 % av det beräknade behovet (20,9 åa). Planeringen utgår från förstärkta resurser för strandskyddstillsyn och en omfördelning från händelsestyrt till planerat (bättre tidredovisning).

Regleringsbrevsuppdrag tillsammans med den nationella miljötillsynstrategin innebär mer strandskyddstillsyn (515). Det finns en förväntan på länsstyrelserna att tillsynen i högexploaterade områden och värdefulla natur- och friluftsområden blir mer omfattande.

Det är framförallt planerad tillsyn inom områdesskydd, rovdjur och invasiva främmande arter där det är stor differens mellan behov och plan. Det är inte heller möjligt att genomföra tillräckliga kontroller på givna dispenser och tillstånd och inte heller på genomförda samråd 12:6. Det finns ett mörkertal

av olagligheter vad gäller CITES-arter. Där har vi troligen underskattat behovet men vi kan inte heller möta upp med planerade resurser.

Avgränsade insatser i form av att utveckla information på tex hemsida, media, medverka vid utställningar och mässor, möten med specifika målgrupper, tillsynskampanjer, uppsökande kontroller inom CITES mm är sådant som inte kan utföras i tillräcklig utsträckning. Detta är ofta olika former av avgränsade projekt som kräver särskilda resurser för att starta igång. Där har vi svårigheter att bli effektiva.

Vatten

VÄS	Aktivitet	Planerad tillsyn 2022	Behov 2022	Behov 2023	Behov 2024
516	Tillsyn av vattenskyddsområden	5	27	=	=
535	Tillsyn av vattenverksamhet	3875	4489	=	=
566	Tillsyn av dumpning	10	26	=	=
Summa pd		3890	4542		
Summa åa		17,7	20,6		

Tillsyn av vattenverksamhet, vattenskyddsområden och dumpning under 2022 beräknas uppgå till sammanlagt 17,7 årsarbetskrafter (åa).

Resursförstärkning sker i första hand inom arbete med egeninitierad tillsyn av vattenuttag (VÄS 53523) som en del i arbetet inom projektet vattenförsörjning och arbeta förebyggande inom Markavvattning (VÄS 53521). Vi kommer också initiera tillsyn genom uppföljning av genomförda åtgärder som anmälts enligt § 9 a i mindre skala (60pd) samt vattenhinder som påverkar NAP, men som inte ingår i den (120 pd).

Det totala behovet av tillsyn för vattenavdelningen har beräknats till 20,7 åa. Skillnaden mellan behovet och tillgängliga resurser på vattenavdelningen uppgår till 3,0 åa, vilket betyder att viss tillsyn som inte berör fokusområden måste prioriteras ned.

Områden där tillsynen för 2022 prioriteras ned mest jämfört med tillsynsbehovet:

- Planerad/egeninitierad tillsyn övriga tillsynsobjekt som har tillstånd och finns i register
- Händelsestyrd tillsyn av övrig vattenverksamhet som inte gäller vattenuttag (53533)

Det är framförallt den egeninitierade tillsynen inom alla områden som inte prioriterats på grund av tillförda resurser, som inte kommer utföras. Även den händelsestyrda tillsynen påverkas, men mer genom att de ärendena blir äldre. Avvägningar och prioriteringar av verksamheten bedöms leda till att miljöpåverkan kan begränsas. Konsekvenserna av underskottet av resurser bedöms dock leda till att det tar betydligt längre tid i anspråk att nå en godtagbar vattenkvalité, att de av Riksdagen fastställda miljökvalitetsmålen inte nås inom önskad tid och att förtroendet för vår tillsynsroll påverkas negativt av att vi inte alltid kan agera på överträdelser i rimlig tid.

Tillsynsplan Miljöskydd 2022

Inledning

Resursbehov

Resursbehovet för **miljöskydd** uppgår till **28 åa** vilket är en ökning med 5,8 åa jämfört med 2021. Det beror framför allt på nya tillsynsuppdrag kopplat till avfallsbrottslighet, ökande tillsyn inom Gränsöverskridande avfallstransporter och ökande behov att driva specifika sakfrågor som energieffektivisering och klimatanpassning vid tillsynen av miljöfarliga verksamheter.

Planerad tid 2022

Sammantaget beräknas 2022 års tillsynsverksamhet inom miljöskydd uppgå till **25,6** årsarbetskrafter under kända förhållanden. Denna tid är en ökning jämfört med planen för tidigare år. Detta beror till stor del på att Länsstyrelsen fått riktade pengar för insatser mot avfallsbrottslighet och gränsöverskridande avfallstransporter. Bemanningen för tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter utökades från 2021 vilket också får genomslag i en ökning av planerad insats 2022 vilket nu mer är i överensstämmelse med behovet jämfört med tidigare år. Även för LAV-tillsyn finns riktade medel som medför att vi kan genomföra planerad, egeninitierad tillsyn förutom löpande ärenden. Inom t ex vattenområdet kan även riktade medel användas för tillsyn av miljöfarliga verksamheter som stöder syftet.

Skillnaden mellan beräknat behov och tillgängliga resurser för 2022 uppgår till 2,4 årsarbetskrafter vilket är en minskning jämfört med tidigare år.

Kod	Benämning	Behov 2022	Plan 2022	Behov 2021	Plan 2021	Utfall 2021	Utfall 2020
458	Tillsyn enligt Sevesolagstiftningen	520	425	505	460	411	422
555	Tillsyn miljöfarlig verksamhet	3662	3500	3215	2500	3311	2773
566	Tillsyn av avfall och producentansvar (exkl. muddar)	1485	1408	704	545	690	427
567	Tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd	505	300	468	460	274	116
Summa pd		6172	5633	4892	3965	4065	3738
Summa åa		28,0	25,6	22,2	18,0	18,5	17,0

Övergripande mål för den operativa tillsynen

Inom Enheten för miljötillsyn och därmed tillsynsverksamheten inom miljöskyddsområdet arbetar vi mot de strategiska mål som formulerats av Länsstyrelsen. Specifikt arbetar vi mot dessa underliggande delmål:

- *Vi bidrar till att minska klimatpåverkan i Västra Götaland.*
- *Vi arbetar för ett klimatanpassat Västra Götaland*
- *Vi arbetar för god tillit till myndigheterna i länet*
- *Vi arbetar för att ställa om till en hållbar regional samhällsplanering*
- *Vi motverkar brottsligheten i länet genom tillsyn, kontroll och samverkan*
- *Vi har relevanta och tillförlitliga planeringsunderlag för mark- och vattenanvändning*

Vi har också bestämt oss för följande målbild för vårt arbete under 2022:

- Genom effektiv tillsyn bidrar vi till ett robust och motståndskraftigt län.
- Vår ärendehantering och vägledning bidrar till att miljömålen nås.
- Vår tillsynsvägledning ger tydlig nytta för kommunerna.
- Vi har ett medarbetarskap och ledarskap som bidrar till ett hållbart arbetsliv.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Av vår tillsynsplan ska det framgå hur vi har tagit hänsyn till den nationella tillsynsstrategin. Den nuvarande nationella tillsynsstrategin gäller från och med 2022 till och med 2024. Inom miljöskyddstillsynen kommer vi att fokusera på att följa preciseringar och mål inom fokusområdena för avfall och miljöfarlig verksamhet. Arbetet med illegal avfallshantering, masshantering, energihushållning samt kontroll av utsläpp till vatten finns med bland prioriterade aktiviteter för 2022.

Mål för handläggningstider inom tillsynen

Det finns uppsatta mål för tre ärendeslag inom miljötillsynen. Dessa är gemensamma inom hela landet.

VÄS	Ärendeslag	Mål 2022 (dagar)
5558	Anmälan om ändring av tillståndspliktig verksamhet	75
5622	Ansökan om tillstånd till transport av avfall och farligt avfall	40
5662	Anmälan om transport av avfall och farligt avfall	30

Utgångspunkter för prioriteringar och särskilda insatser

Då det råder skillnad mellan behov och resurser när det gäller tillsynsverksamheten måste prioriteringar göras. Identifierade risker samt tvingande bestämmelser i EG-direktiv utgör en grund för prioriteringarna. Vår ambition är att jobba effektivt med de viktigaste miljö- och hälsoskyddsfrågorna. För att underlätta arbetet ska vi under året fortsätta arbeta med rutiner, mallar etc. så att dessa är uppdaterade, kända och använda.

Tillsyn för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, 458

Miljöskyddsavdelningen arbetar med tillsyn vid verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen. Målsättningen är att förebygga och begränsa allvarliga kemikalieolyckor. I länet finns 111 anläggningar som omfattas av Seveso-lagstiftningen, 36 på högre kravnivån (HK) och 75 på lägre kravnivån (LK), varav 47 bergtäkter. Av dessa har Länsstyrelsen även tillsynen enligt 9 kap miljöbalken på flertalet av verksamheterna på högre kravnivån och drygt ett tiotal av verksamheterna på lägre kravnivån.

Samverkan sker internt på länsstyrelsen med enheten för samhällsskydd och beredskap (ESB) som fram till och med 2020 ansvarat för tillsynen över kommunernas skyldigheter inom Sevesoområdet. Detta ansvar har från och med 2021 övergått till MSB, vilket medfört att samverkan internt har setts över. Samarbete sker externt med främst räddningstjänsten och berörda kommuner, som har uppgifter inom angränsande lagstiftningar.

Det finns krav på ett separat tillsynsprogram för respektive Seveso-verksamhet. Tillsynsprogrammen ligger till grund för den övergripande tillsynsplan som tas fram årligen. Sevesotillsynen planeras och följs upp årligen genom en särskild tillsynsplan i samverkan med berörda handläggare på länsstyrelsen. Rapportering av bl.a. tillsynsaktiviteter sker via Sevesodatabasen (Sefari) till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Under 2022 kommer arbetet fortsatt att fokusera på genomförande av planerade tillsynsbesök, handläggning av ärenden, granskning av nyinkomna säkerhetsrapporter, anmälningar och handlingsprogram samt uppföljning av incidenter och olyckor. Under 2022 behöver vi fortsätta hantera ärendepuckeln från 2021 av uppdaterade säkerhetsrapporter och handlingsprogram enligt 5-årsintervall. Vi kommer även att ha fokus på utveckling av arbetssätt och intern samverkan, till exempel kring granskning av interna och kommunala planer för räddningsinsatser och på Sevesofrågor i planärenden.

Planerad tillsyn:

I den planerade tillsynen ingår dels granskning av säkerhetsrapporter, anmälningsärenden m.m. och dels planerade tillsynsbesök. Anläggningar på den högre kravnivån lämnar in säkerhetsrapport minst vart 5:e år eller i samband med tillståndsprövning enligt miljöbalken. Anläggningar på den

lägre kravnivån ska på motsvarande sätt lämna in ett handlingsprogram. Anläggningar på högre kravnivån ska normalt besökas varje år. Anläggningar på lägre kravnivån ska besökas vart 3-5:e år.

Händelsestyrd tillsyn:

Den händelsestyrda tillsynen handlar oftast om uppföljning av inträffande incidenter och olyckor, men även förändringar vid anläggningarna kan motivera en utökad tillsyn. Den händelsestyrda tillsynen har hittills varit av relativt stor omfattning, vilket kan förklaras av att länet hyser många stora och komplexa anläggningar där förändringar är vanliga och där olyckor kan få allvarliga konsekvenser för hälsa och miljö. Till händelsestyrd tillsyn räknas även att vi deltar i yttranden i tillståndsprövningar av Sevesoverksamheter.

Tillgängliga resurser jämfört med behovet

För att genomföra planerad tillsyn enligt gällande riktlinjer avsätts **425 pd** för Sevesotillsyn 2022.

Begränsad tid är inplanerad för den händelsestyrda tillsynen. De resurser som därutöver behövs till denna tillsyn kommer istället att tas från den planerade tillsynen och påverka ambitionsnivån där.

Prioriteringar och skälen till dessa

Under 2022 prioriteras att genomföra tillsynsbesök enligt vår tillsynsplan samt handläggning av inkomna säkerhetsrapporter och handlingsprogram, ett stort antal ärenden från ärendepuckeln 2021 återstår också att hantera. I *Tillsynsplan för Seveso* beskrivs tillsynsinsatserna närmare.

Tillsynsplanen ska följas upp genom gemensamma möten eller individuellt under året. Tillsynsbesök prioriteras på verksamheter på högre kravnivån och när det gäller verksamheter på den lägre kravnivån prioriteras nya eller ändrade verksamheter samt för att uppfylla kravet på tillsynsbesök minst vart 3-5:e år. Samordning av tillsyn enligt Seveso och miljöbalken planeras ske i större utsträckning jämfört med tidigare.

Händelsestyrd tillsyn ska genomföras vid behov och i samverkan med andra myndigheter.

Årligen krävs resurser för att genomföra uttag av avgifter för Sevesotillsyn i enlighet med SFS 2016:986. Dessutom tillkommer intern och extern uppföljning och rapportering.

Tillsyn av miljöfarlig verksamhet, 555

Tillsynen ska säkerställa syftet med Miljöbalken och dess följdlagstiftning, dvs. att främja en hållbar utveckling. Tillsynen omfattar bland annat kontroll av efterlevnad av villkor och tillstånd för miljöfarliga verksamheter (A och B) samt åtgärder för att vid behov åstadkomma rättelse. Inom tillsynen ingår att hantera anmälningsärenden, incidentrapporter, klagomål, att granska/följa upp egenkontrollen samt efterlevnaden av rapporteringsskyldigheter såsom exempelvis miljörapporter. Länsstyrelsen ska också genom rådgivning, information och liknande skapa förutsättningar för att balkens ändamål ska

tillgodoses. Tillsynen av vissa verksamheter styrs av reglerna i Industriutsläppsförordningen (IUF). För att få en överblick och gemensam struktur för tillsynen vid de miljöfarliga verksamheterna har detaljerade tillsynsplaner på objektsnivå tagits fram för Miljöbalkstillsyn (inklusive IUF) och Sevesotillsyn. Här finns angivet besöksintervall för varje objekt samt vilka särskilda insatser som planeras. Länsstyrelsen har tillsynen över 285 A och B- verksamheter. Av dessa berörs 88 stycken av Industriutsläppsförordningen och drygt 100 av Sevesolagstiftningen.

Under 2022 kommer vi att prioritera följande uppgifter:

- Genomföra tillsyn med det intervall som fastställts i tillsynsplanen (inklusive Seveso, IED och övriga objekt)
- Bedriva tillsyn med syfte att åstadkomma energikartläggning och energieffektivisering.
- Riktade insatser för att minska övergödningen.
- Insatser som följer vid en eventuell brist på viktiga insatskemikalier.
- Genom riktad tillsyn initiera och stödja arbetet för klimatanpassning av verksamheter som är prioriterade utifrån en sårbarhetsanalys.
- Bedriva aktiv tillsyn av verksamheternas avfallshantering och informera om krav på rapportering av farligt avfall.
- Tillsyn av miljöfarliga verksamheter med omfattande dricksvattenuttag.
- Hantera anmälningssärenden inom 75 dagar och effektivisera handlägningsprocessen
- Handlägga Miljörapporterna på ett snabbt och effektivt sätt.
- Prioritera tillsyn av anläggningar med nya eller högst 4 år gamla BAT-slutsatser.
- Bedriva tillsyn över infrastrukturprojektet Västlänken.

För den planerade och händelsestyrda tillsynen avsätts totalt / 15,9=3500 persondagar (15,9 åa) under 2022.

Under 2022 planeras särskilda tillsynsinsatser enligt ovan för att lyfta sakfrågor som är speciellt angelägna att driva framåt. Totalt avsätts **330 pd** för särskilda insatser i den återkommande tillsynen fördelat på tillsyn rörande vattenuttag 100 pd, krav på rapportering av farligt avfall 15 pd, minskad energianvändning 75 pd, klimatanpassning 90 pd samt avfallstillsyn enligt tillsynsprogram för IUF-verksamheter 50 pd.

Dessutom planeras för olika avgränsade insatser för att genom dem utveckla tillsynen av miljöfarliga verksamheter. Dels ska vi arbeta med att fastställa delegerade villkor i givna domar och tillstånd, främst med fokus på energi. För detta arbete avsätts 5 pd.

Vi kommer även påbörja arbetet med att kartlägga vilka verksamheter som har föråldrade tillstånd eller otillräckliga villkor, ca 5 pd. Denna insats ingår i

den nationella tillsynsstrategin och vägledningen kommer att presenteras av Naturvårdsverket under året.

Vi avsätter även extra resurser i form av 15 pd för att ta fram en strategi för tillsyn av behandling av avfall, informera VU om krav på rapportering av farligt avfall i register samt att uppdatera tillsynsprogrammet för verksamheter som kan generera farligt avfall.

Vi kommer även arbeta med att förbättra arbetet med stöd, rutiner, mallar etc avseende verksamhetsutövers recipientkontroll, motsvarande 20 pd.

Konsekvenser av bortprioriterad tillsyn

Den avsatta tiden 15,9 aa ska räcka både för basverksamheten i form av handläggning av anmälningsärenden och driftstörningar, kontroll av rapportering, tillsynsbesök mm samt för planerade utvecklingsinsatser. Det totala behovet beräknas uppgå till ca 3662 pd= 16,6 aa för tillsyn av miljöfarliga verksamheter enligt nuvarande modell. I denna tid ingår även juridiskt stöd, styrning, planering, uppföljning, tillsynsadministration, samsynsmöten m fl. Dessa uppgifter behöver genomföras för att den objektsinriktade tillsynen ska fungera.

Som en konsekvens av omställning till fossilfritt samhälle så ökar behovet av tillsyn som inte ryms inom den tid som behovsmodellen utgår ifrån, vilken baseras på nuvarande tillsynsavgifter. Vi ser därför att resursbehovet totalt sätt troligen är större än vad modellen ger vilket medför att differens mellan behov och avsatta resurser troligen är större än vad som nu räknas fram.

Den resursbristen som finns för tillsyn av miljöfarliga verksamheter försöker vi hantera genom att arbeta med förenkling och effektivisering av handlägningsprocesser.

Alla verksamheter kommer troligen inte att få tillsyn i den utsträckning som de betalar för genom tillsynsavgifterna eftersom vi riktar vår tillsyn delvis mot särskilda sakfrågor och mot där den bedöms bäst behövas, bl.a. kopplat till den ”gröna ” omställningen. För lite resurser medför också att den händelsestyrda tillsynen i många fall prioriteras framför den planerade tillsynen.

Tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer, 565

Huvuddelen av länsstyrelsens tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer hanteras inom andra tillsynsområden och redovisas inom VÄS-kod 555.

När det gäller tillsyn av köldmedierapporter så utgörs enhetens tillsyn av handläggning av rapporter från de verksamheter som Länsstyrelsen har tillsyn över. Tiden räknas in under 555.

Tillsyn av avfall och producentansvar, 566

Uppdrag om avfallsbrottslighet 5665?

Länsstyrelserna har fått ett nytt uppdrag från Regeringen att arbeta för att motverka avfallsbrottslighet. Under 2022 kommer en organisation för detta arbete att byggas upp. Detta uppdrag har kopplingar till GRÖT-tillsyn och annan avfallstillsyn. Syftet med uppdraget är att stärka arbetet med att förebygga och förhindra brottslighet kopplat till avfall. Det kommer omfatta bland annat utökad anläggningstillsyn, utvecklad tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter, ökat stöd till kommuner och en utökad myndighetssamverkan. Under 2022 avsätts 2,5 åa motsvarande **550 pd** för detta arbete.

Handläggning av anmälan om transport av farligt avfall 5662

Farligt avfall och icke-farligt avfall får endast transporteras av den som har ett tillstånd utfärdat av Länsstyrelsen eller en anmälan registrerad hos Länsstyrelsen. Anmälan om transport av avfall gäller för avfall som uppkommit i egen verksamhet där transporterat avfall understiger 100 kilo eller 100 liter farligt avfall per kalenderår, och/eller för de avfallsslag som är undantagna tillståndsplikt. Anmälan ska även göras vid yrkesmässig insamling av avfall och avfallshantering av handlare eller mäklare. Anmälningar av transport och hantering av avfall sker huvudsakligen digitalt via en e-tjänst och handläggs i vårt ärendehanteringssystem Platina. För löpande verksamhet rörande handläggning av anmälningsärenden avsätts **40 pd** 2022, vilket bedöms motsvara behovet.

Kommunala renhållningsordningar inkl. avfallsplaner 5663

Länsstyrelsen ska granska och lämna synpunkter på kommunernas renhållningsordningar som består av dels föreskrifter, dels en avfallsplan (5663) men detta är ett arbete som vi tidigare till stor del har prioriterat bort. Sedan 2017 finns nya krav på innehållet i avfallsplanen samt att kommunen ska göra en översyn av avfallsplanen vart fjärde år. Detta har medfört att arbetet med att se över Länsstyrelsens arbetssätt/prioriteringar har påbörjats under 2021. För löpande verksamhet rörande samråd och yttrande över renhållningsordningar avsätts 60 timmar=ca 8 pd 2022. Dock bedöms den totala tiden inklusive framtagning av nya rutiner och mallar till 120 h motsvarande **15 pd**.

Tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter, 5664

Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen över gränsöverskridande avfallstransporter (GRÖT). Tillsyn utförs enligt EG-förordningen 1013/2006 om transport av avfall samt enligt Miljötillsynsförordning 2011:13, 2 kap 28 §. I tillsynen, som oftast är händelsestyrd, samverkar Länsstyrelsen i första hand med Tullverket men samverkan sker även med Polismyndigheten, Kustbevakningen, Åklagarmyndigheten, Naturvårdsverket, andra länsstyrelser och kommunerna. Från den 1 januari 2016 har Länsstyrelsen tillsynsansvar även för Värmlands, Jönköpings och Hallands län. Avfallstransporter på väg eller med tåg, exempelvis vid gränsövergångar, är också föremål för tillsyn.

IMPEL-TFS är ett nätverk mellan EU-ländernas miljömyndigheter i samverkan med tull och polis som rör frågor om gränsöverskridande avfallstransporter. Länsstyrelsen kommer även fortsättningsvis att delta i projekt drivna av nätverket. Länsstyrelsen kommer att fortsätta medverka i den strategiska samverkansgrupp för tillsyn över gränsöverskridande avfallstransporter som Naturvårdsverket samordnar och driver samt även medverka i en regional GRÖT-grupp.

Från 1 maj 2019 infördes beredskap mellan kl 7-22 alla vardagar och 7-17 alla helgdagar enligt ett i förväg fastställt beredskapsschema som samordnas mellan de län som ansvarar för den nationella GRÖT-tillsynen.

För tillsynen inom verksamhetsområdet avsätts **ca 3,65 åa = 803 pd.**

Vi utgår från de pengar vi fått tilldelade men för att uppnå maximal nytta så läggs en del av resurserna på 555 i form av anläggningstillsyn kopplat till avfallstransporter.

Händelsestyrd tillsyn

Den händelsestyrda delen består till stor del av förfrågningar om bedömning av last från tullen, polisen, kustbevakningen eller åklagarmyndigheten. Länsstyrelsen gör bedömning om lasten ska klassas som avfall eller begagnad vara eller om avfallet är rätt klassat. Remissförfrågningar kommer från Naturvårdsverket angående ansökan om godkännande av export /import av avfall. Händelsestyrd tillsyn är också uppföljningsärenden av transporter som har stoppats för export/import inom EU eller i Sverige. Dessa transporter kan ha stoppats av någon av de andra 5-länen, men där verksamhetsutövaren har sitt säte i Västra Götalands geografiska tillsynsområde. Tillsynen sker främst för att säkerställa att inga fler illegala exporter/importer sker i framtiden, men också att returnerat avfall hamnar hos godkänd mottagare. Även transporter som stoppas av andra myndigheter inom EU kan behöva följas upp av oss i Västra Götaland.

Planerad tillsyn

Den planerade tillsynen består av planerade tillsynsinsatser oftast tillsammans med tullen, polisen och/eller kustbevakningen. Gemensamma tillsynsinsatser sker även tillsammans med de fem ansvariga länsstyrelserna. Planerade kontroller sker vid norska gränsen vid Svinesund och gränsövergångar i Värmland. Planerade kontroller kommer även ske i hamnar utmed Västkusten.

Planerad tillsyn av avfall upp- och nedströms gränsövergångarna görs på avfallsförbrännings-anläggningar som importerar avfall och andra avfallsanläggningar som exporterar eller importerar avfall. Kontroll kommer också ske av de verksamhetsutövare som har fått godkännande av Naturvårdsverket att importera eller exportera avfall.

Under året är även ambitionen att utveckla upp-och nedströmstillsynen hos t ex avfallsproducenter och företag där vi ser stora illegala strömmar.

Tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster, 5673

För arbetsområdet avsätts **300 pd** för löpande arbete.

Enhetens tillsyn utgörs av handläggning av de ärenden som inkommer till Länsstyrelsen samt rådgivning och stöd till enskilda personer som kontaktar Länsstyrelsen för att få hjälp med att lösa vatten- och avloppsfrågan i ett större sammanhang. Tid behöver också avsättas för att följa upp föreläggandena samt medverkan i överklagningsprocesser. En ytterligare arbetsuppgift är granskning av kommunernas VA-planer.

För inkomna ärenden som initieras av privatpersoner beräknas 14 ärenden per år vilket innebär 840 timmar eller **105 pd**. Ytterligare tid för uppföljning, beslut om förlängd tid, frågor från allmänhet och kommuner samt internt inom länsstyrelsen och andra myndigheter, beräknas vara drygt 26 ärenden per år och i genomsnitt generera 6 timmar vilket innebär 160 timmar eller **20 pd**.

Till det kommer arbetet med granskning av VA-planer där miljöskydd lämnar yttrande i inkomna ärenden samt ger övrig information angående VA-planering (infodagar, frågor). Denna arbetsuppgift har hittills gjorts översiktligt och händelsestyrt. För varje kommun beräknas 8 timmar. I kommunen finns 49 kommuner och de beräknas uppdatera sina VA-planer vart fjärde år i enlighet med HaV:s vägledning, varför man kan beräkna att drygt 12 planer inkommer per år och under 2022. Det innebär 96 timmar eller **12 pd**.

Vi avser även att fortsätta med LAV-projektet under 2022. Projektet ska innehålla bland annat en fördjupad analys av kommunernas VA-situation och att ta fram en åtgärdsplan. Särskild fokus ska läggas på övergödningsskänsliga områden och områden där det finns problem med dricksvatten. Projektet ska innehålla övergripande vägledning samt också riktade tillsynsåtgärder till kommunerna. För detta arbete avsätts **ca 163 pd**.

Tillsynsplan Förorenade områden 2022

Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden, 575

Inriktning och målsättningar

I målsättningen ska Länsstyrelsen arbeta för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar av förorenade områden samt arbeta med att åtgärda förorenade områden med statliga bidrag. Länsstyrelsen ska via tillsynsinsatser se till att det vid misstänkta eller konstaterade förorenade objekt utförs undersökningar och nödvändiga efterbehandlingsåtgärder. Tillsynsarbetet omfattar både verksamheter i drift och nedlagda verksamheter där det fortfarande finns någon ansvarig och där Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet. Dessutom ska Länsstyrelsen hantera frågan om förorenade områden vid nedläggningar av verksamheter eller vid utökning av befintliga verksamheter samt vid anmälningar om sanering i samband med exploatering. Vidare har Länsstyrelsen en roll att vägleda länets kommuner i deras tillsyn av förorenade områden.

En plan för tillsyn av förorenade områden finns som utgörs av:

- Lista med samtliga objekt i riskklass 1–2, baserad på EBH-stödet. Här finns uppgifter om samtliga objekt med länsstyrelsetillsyn där dels arbete pågår och dels där Länsstyrelsen inte påbörjat tillsynsarbetet ännu, beräknad tid för att åtgärda objektet samt ansvarsförhållanden där det finns klarlagt. Förteckningen uppdateras regelbundet och används också som delunderlag för behovsutredningen och tillsynsplanen.
- Verksamhetsplan, som styrs av den ekonomiska budgeten. I denna sker planering och uppföljning av miljöskyddsavdelningens arbete med förorenade områden
- Delar i det regionala programmet

Tillgängliga resurser jämfört med behovet

Ett bidrag för tillsyn av och tillsynsvägledning rörande förorenade områden erhålls årligen från Naturvårdsverket. All operativ tillsyn, uppdatering av EBH-stödet, tillsynsvägledning samt tillsynsanknutet arbete som utförs finansieras med tillsynsbidraget. Länsstyrelsens miljöskydds-avdelning tilldelas ca 8,9 Mkr för år 2022. Detta innebär att totalt ca 1 700 pd kan avsättas för det totala tillsynsrelaterade arbetet. Av detta utgör 1480 operativ tillsyn. Motsvarande behov, för att kunna hålla den takt vi beräknat behövs för att nå det nationella målet att samtliga objekt i riskklass 1-2 ska vara åtgärdade senast år 2050 uppgår för 2022 dock till ca 1 600 pd.

Planerade insatser 2022

För 2022 planerar länsstyrelsen att genomföra aktiviteter enligt nedan. Dessa är uppdelade på tillsynsinsatser kopplade till pågående verksamheter, nedlagda verksamheter samt exploateringsobjekt. Att bedriva tillsynsvägledning ingår också i länsstyrelsens uppdrag, såväl egeninitierad

som händelsestyrd rådgivning. Uppdatering av EBH-stödet ingår som en förutsättning och viktig del i tillsynsarbetet.

Operativ tillsyn av pågående verksamheter

Bedriva aktivt tillsynsarbete rörande förorenade områden vid länsstyrelsens pågående tillsynsobjekt i riskklass 1–2.

Initiera verksamheternas arbete med statusrapporter och vid behov sedimentundersökningar för anläggningar som omfattas av BAT-slutsatser. Statusrapporten ska vara klar fyra år efter antagandet av BAT-slutsatserna.

Operativ tillsyn av avslutade verksamheter

Genomföra ansvarsutredningar, initiera undersökningar och åtgärder samt i övrigt bedriva tillsyn i pågående saneringsprojekt.

Operativ tillsyn i samband med exploatering

Den händelsestyrda tillsynen, exklusive vid verksamheter med pågående miljötillsyn utgörs till mindre del av arbete med akuta åtgärder vid exempelvis läckage eller olyckor. Främst krävs det akuta tillsynsinsatser i samband med nedläggning av verksamheter och åtgärder i samband med exploatering.

Tillsynsvägledning

Tillsynsvägledning ligger utanför begreppet operativ tillsyn, men ingår i tillsynsarbetet. Länsstyrelsen bedriver ett omfattande och strukturerat tillsynsvägledningsarbete enligt en fastställd plan.

Uppdatering av EBH-stödet:

Uppdateringen sker fortlöpande av såväl länsstyrelsens som kommunernas tillsynsobjekt. Inrapportering från kommunerna sker samlat en gång per år.

Övriga tillsynsrelaterade arbetsuppgifter:

De utgörs främst av arbetsledning, visst administrativt arbete samt övrig tillsynstid och remisshantering i bl.a. plan- och vattenärenden

Tillsynsprojekt

Under 2022 kommer två tillsynsprojekt att genomföras, "Handläggarsöd Tekniska schakter vid pågående" samt "Uppdatering av vägledning för rödfyr".

Prioriteringar och skälen till dessa

I det långsiktiga planerade tillsynsarbetet sker prioritering utifrån föroreningsituationen. Länsstyrelsens tillsynsobjekt som är klassade i MIFO riskklass 1–2 uppgår totalt för närvarande till 199 st objekt. Av dessa utgör ca hälften riskklass 1. Dock finns ett mörkertal, främst vad gäller vissa nedlagda deponier där tillsynsmyndighet inte är klarlagt (omfattar totalt ca 200 st. tillsynsobjekt).

Prioriteringen baseras även på möjlighet att nå 2050 års – miljömålet, dvs. vilken tillsyn som bedöms effektivast. Erforderlig tillsynstid är inte alltid "proportionellt" mot föreningens risk eller omfattning. Det gäller särskilt

tillsynen över nedlagda verksamheter, där ärenden ofta tar förhållandevis mycket tillsynstid i anspråk. Dessa får därför något lägre prioritet än pågående verksamheter. Nedlagda verksamheter där tillsynsinsatser har påbörjats ska också prioriteras.

Arbetet med händelsestyrda ärenden måste till del också prioriteras, även om riskerna kan vara lägre. En avvägning görs då i respektive ärende. Fortlöpande händelser på pågående verksamheter och statusrapporter, som ska utföras av vissa verksamhetsutövare måste behandlas som inkommande ärenden. Nedläggningar av verksamheter och exploateringar bör hanteras skyndsamt då efterbehandlingsansvar kan upphöra. Övriga akuta ärenden, som exempelvis olyckor måste behandlas omgående.

Tillsynsvägledningen (TVL) avses även fortsättningsvis att prioriteras under 2022, då kommunerna behöver mycket stöd. Då den absoluta majoriteten av objekt inom länet i riskklass 1–2 har kommunal tillsyn (86%) utgör tillsynsvägledning en av länsstyrelsens viktigaste arbetsuppgifter för att nå det övergripande miljömålet. Detta arbete har därför hög prioritering vad gäller fördelning av personella resurser.

Då EBH-stödet är det enskilt viktigaste verktyget för att utföra och följa upp tillsynen, för såväl de kommunala tillsynsmyndigheterna som för länsstyrelsen ingår uppdatering av databasen som ett prioriterat arbete inom tillsynsområdet. Uppgifter ur EBH-stödet efterfrågas även frekvent vid fysisk planering, fastighetsöverlåtelse, företagsombildningar, m.m.

Planerad tillsyn förorenade områden 2022

Nedan redovisas planerad operativ tillsyn för 2022, det uppskattade behovet som tagits fram i behovsutredning 2022 samt redovisas utfall 2021. Utfall och behov redovisas som persondagar (pd) och årsarbetskrafter (åa) inom parentes. 1 åa = 220 pd.

Kod	Benämning	Plan 2022	Plan 2021	Behovs-utredning 2022 ¹⁾	Behovs-utredning 2021	Utfall 2021
575	Tillsyn av förorenade områden pd (åa)	Tillsyn av förorenade områden pd (åa)	1480 (6,7)	1360 (6,2)	1580 (7,2)	1590 (7,2)

- 1) För den operativa tillsynen av förorenade områden uppgår behovet 2022 enligt behovsmodellen till 1180 persondagar. Det totala behovet av den operativa tillsynen uppgår dock med "reell" beräkning till 1580 persondagar.

Tillsynsplan Natur 2022

Sammanfattning

Detta är Naturavdelningens tillsynsplan för 2022. Den behandlar verksamhetsområdena 515 (tillsyn områdesskydd), 523 (anmälan om att ta jordbruksmark ur produktion), 525 (samråd), 526 (tillsyn över givna dispenser och tillstånd), 527 (tillsyn artskydd, invasiva arter och rovdjur) och 528 (övrig naturtillsyn; vilthägn, stängselgenombrott, väsentlig förändring av naturmiljön och natur-och kulturhänsyn i jordbruket).

Ambitionen är att arbeta till stor del med förebyggande tillsyn; samråd och information. Utöver det ska överträdelser som kommer till Länsstyrelsens kännedom, antingen genom egna initiativ eller tips, snabbt utredas och behandlas. Den totala insatsen är **8,5 årsarbetskrafter** (åa), vilket är drygt en tredjedel av det beräknade behovet (20,9 åa).

Särskilda tillsynsinsatser

1. Tillsynskampanj inom grunda havsvikar – strandskydd (nationell miljötillsynsstrategi)
2. Tillsynskampanj om biotopskydd och hänsyn i jordbrukslandskapet (nationell miljötillsynsstrategi)
3. Uppföljning av givna dispenser och tillstånd
4. Information till församlingar om fladdermöss och kyrkor - ljusföroreningar (artskydd)
5. Sökning på internet om olaglig handel av CITES-arter
6. Invasiva främmande arter - utskick till markägare med jättebalsamin i länet (nationell miljötillsynsstrategi)
7. Invasiva främmande arter - historiska tippor (ruderatmarker) - inventering och kontakt med markägare - uppstart (nationell miljötillsynsstrategi)

Inledning

Den operativa tillsyn som naturavdelningen ansvarar för utgörs av följande områden enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) 2 kap. 7 § punkt:

1. nationalparker (515)
2. strandskydd på sådana åtgärder som omfattas av länsstyrelsens dispensprövning enligt 7 kap. 18 a § MB. (515)
3. marinvetenskaplig forskning enligt 7 kap. 23 § MB (528)
4. kontroll av handel med vilda djur och växter enligt EG-förordning nr 338/97 (Rådets förordning) (527)
5. kontroll av handel med vilda djur och växter enligt EG-förordning nr 865/2006 (Kommissionens förordning) (527)

samt 8 § punkt:

1. naturreservat, kulturresevat, naturminnen som har beslutats av länsstyrelsen (515)
2. biotopskyddsområden som inte omfattas av skogsvårdslagen (515)
3. djur- och växtskyddsområden som länsstyrelsen meddelat föreskrifter om (515)
5. områden som omfattas av interimistiskt beslut meddelat av länsstyrelsen (515)
6. natura 2000-områden (515)
7. skötsel av jordbruksmark (523)
8. artskydd (527)
9. samrådspfiktiga åtgärder enligt 12 kap. 6 § MB (525)
10. vilthägn (528)
11. stängselgenombrott (528)

Enligt miljötillsynsförordningen finns möjligheter för Länsstyrelsen att överlåta tillsynsuppgiften om stängselgenombrott till kommunerna, vilket har skett för flertalet kommuner i länet. Därutöver kan även samråd överlåtas till kommuner, vilket skett i ett fall i länet (Härryda kommun).

Mål och nyckeltal för tillsynen

Strategiska delmål som vi jobbar för genom tillsynen:

- Ett robust och motståndskraftigt län
- God miljö kvalitet

Delmål som vi jobbar med för genom tillsynen:

- Vi motverkar brottsligheten i länet genom tillsyn, kontroll och samverkan (men egentligen syftar tillsynen främst till att vi ska uppnå miljömål, god miljö kvalitet och tillgänglighet till naturen)
- Vi arbetar för att hejda förlusten av biologisk mångfald

Mätbara mål och nyckeltal för naturtillsynen

VHT	Mål	Nyckeltal	Målvärde	Uppföljning 2021
Alla tillsynsverksamheter sammantaget	Vi ska styra mot en väsentlig del förebyggande tillsyn. Relationen 40/60 (förebyggande/kontrollerande) ska upprätthållas och helst bli mer förebyggande.	Andel tid vi jobbar med förebyggande tillsyn jämfört kontrollerande tillsyn	Minst 40 % förebyggande	49 %

Alla tillsynsverksamheter sammantaget	Vi ska ta egna initiativ så att tillsynen styr mot prioriterad naturvård och miljömål. Relationen 25/75 (planerad/händelsestyrd) ska upprätthållas och helst bli mer planerat.	Andel tid vi jobbar med planerad tillsyn jämfört händelsestyrd tillsyn	Minst 25 % planerad	35 %
Naturärenden	Vi ska utöva en rimlig mängd tillsyn i förhållande till prövning	Kvot tillsyn/ tillsyn+prövning (tid) på 515, 526, 527	Minst 0,40	0,51
	Vi ska ta egna initiativ så att vi styr mot prioriterad naturvård och miljömål	Andel egeninitierade ärenden på 515	Minst 25 %	28 %
	Vi ska styra mot mer planerad tillsyn inom områdesskydd	Andel planerad tillsyn i tid på 515	Minst 15 %	11 %
	Vi har en hög kvalitet i handläggningen	Ändrade överklagade ärenden	Max 15 %	0 %
	Vi ska ha en effektiv handläggning	Antal äldre påverkansbara tillsynsärenden (äldre än ett år)	Max 5 st	32 st
		En första handläggningsåtgärd inom två veckor på inkommande tillsynsärenden	Minst 90 % av ärenden	86 %
		Tillsynsärenden ska inte ligga still mer än två månader när vi har initiativet (borträknat föräldraledighet, semester)	Minst 90 % av ärenden	-
		Samrådsärenden (525) ska vara max 42 dagar gamla	Minst 90 % av ärenden	99 %
Naturvakteri	En fungerande tillsyn i Hornborgasjöns naturreservat	Antal tillsynstillfällen per år	Minst 20 st	Ca 20 st
	En fungerande tillsyn i Kosterhavets nationalpark mm	Antal tillsynsinsatser/vecka under högsäsong	6 ggr/vecka	Minst 6 ggr /vecka
Rovdjur	Ökad kunskap om och acceptans för rovdjur hos allmänheten och förvaltning av rovdjuren så att vi i länet har långsiktigt livskraftiga stammar i god samexistens med människor	Antal veckor som 3 rovdjurslådor är bokade (vecka/låda) Kurser på olika orter Evenemang på skollov och helger. Vilt nytt mm.	Minst 72 lådveckor Minst 3 kurser Minst 3 evenemang	Troligen klarat
	Vi ska öka Länsstyrelsens närvaro i fält – tillsyn (Viktigt att det är fördelat över hela året)	Antal dagar i fält	Minst 5 dagar i fält per månad – viktigt även utanför inventeringssäsong	Ja

Viltenheten	Se till att handel, preparering och förevisning av vilda djur och växter sker i överensstämmelse med gällande bestämmelser (CITES)	Inspektion och tillsyn av verksamhetsutövare och hobbyutövare (527)	Minst 5 besök	Klart
	Det är ett långsiktigt mål att alla befintliga vilthägn ska ha gällande tillstånd	Inspektion och tillsyn av verksamhetsutövare (528)	Minst 30 besök per år	Inte klarat

Uppföljning mål 2021

För 2021 har vi i stort sett uppfyllt våra mål, trots pandemin.

På enheten för naturärenden har vi dock behövt prioritera ner planerad tillsyn, så där har vi inte uppnått målet. Flera tillsynshandläggare var utlånade till pandemitillsynen. Det är också fortfarande alldeles för många äldre ärenden. Vi har dock försökt kraftsamla under hösten 2021 för att få klart äldre kampanjärenden inom biotopskydd och strandskydd. Vi har gjort en del tillsyn om invasiva arter, bl a utskick om jätteloka och skunkkalla. Det råder dock lite oklarheter om var gränsen går mellan förvaltning och tillsyn.

Vid Hornborgasjön har det varit ett högt tryck på besökare, särskilt under våren när det samtidigt är beträdnadsförbud och fågelhäckningar. Det har varit mer att göra än tidigare år, bl a att informera besökare. Det har ändå inte varit fler överträdelser än vanligt. En händelse med en individ som skrämde fåglar.

Vid Kosterhavet har vi upplevt ett andra "pandemiår" med frånvaro av norrmän men fler svenskar. Det har dock inneburit ungefär samma insatser. I huvudsak har det varit lugnare i skärgården. Tre vattenskoterförare rapporterade för hastighetsöverträdelser till kustbevakningen. Färre lösa hundar, men dock en del. De flesta besökare har skött sig bra. Vi väntar på föreskriftsförändringar (Naturvårdsverket). Det skulle bl a innebära förbud mot vattenskoter, vilket skulle bli tydligare regler och därmed enklare tillsyn. Vårdsskapet viktigt – förebyggande arbete.

På viltenheten har tyvärr mycket tillsynsarbete legat ner pga att resurser har allokerats till pandemitillsyn istället. Det är ca 50 vilthägnstillstånd som har gått ut och alla dessa borde kontrolleras. CITES-tillsyn har kommit igång först efter sommaren. Det har bl a varit tillsyn på åtta verksamheter i samband med förnyelse av tillstånd samt tillsyn på en olaglig djurbutik. Inom rovdjurstillsynen har vi arbetat tillsammans med Värmland och Dalarna med DNA-spårning. Det är oproportionerligt många individer som "försvinner". Vi har därför jobbat på särskilda medel med tillsyn över illegal jakt. Det har handlat om att förbättra metoder för övervakning; t.ex. kameror och fältnärvaro. Ett nytt vargrevir inom länet har inneburit mycket mer information än planerat. Det har också varit tillsyn med anledning av licensjakt på varg och lo.

Utgångspunkter för prioriteringar och förbättringar

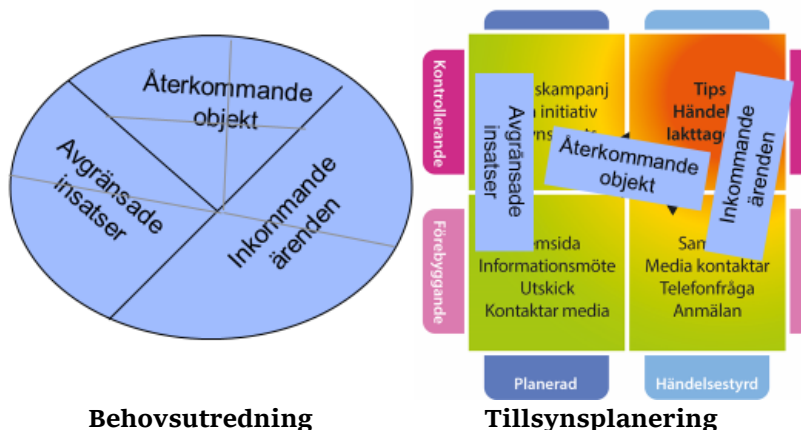
Utgångspunkter

Det finns mer behov och resurser inom tillsynen. Därför måste vi prioritera i alla delar av tillsynen och det är utgångspunkten för denna plan. Prioriteringar ska utgå från vad som bäst gynnar syftet med miljöbalken och miljömålen. Detta för att kunna jobba effektivt med de viktigaste naturvårds- och friluftslivsfrågorna med de begränsade personalresurser som står till buds.

Avdelningschefen har ansvar för genomförandet av tillsynsplanen och då även de prioriteringar som är nödvändiga att göra. Ansvarsfördelningen är fastlagd i arbetsordning och beslutsansvaret (delvis delegerat) i handläggningsordningen.

Naturtillsynen bör till väsentliga delar ligga på förebyggande tillsyn, d.v.s. rådgivning, samråd och riktad information. Information på webbsidan är viktig att hålla uppdaterad. Vi ska vara tillgängliga för allmänhetens frågor via telefon och e-post. I övrigt ska misstänkta överträdelser av betydelse snabbt utredas och om befogat fortsatta åtgärder vidtas (föreläggande, sanktioner, brottsanmälningar). Vi ska både hantera tips från allmänheten och ta egna initiativ till tillsyn. Endast en bråkdel av de verkliga överträdelserna kommer oss till känna via allmänheten. För en fullgod kontrollerande tillsyn behövs Länsstyrelsens egna initiativ. Ambitionen är att lägga mer tid på planerad tillsyn i relation till händelsestyrd tillsyn – både vad gäller förebyggande och kontrollerande tillsyn. Tillsynskampanjer är exempel på planerad tillsyn.

Det finns också ett visst behov av tillsyn av beviljade tillstånd och dispenser. Det är i dagsläget av mycket liten omfattning. Den är särskilt viktig för den typ av beslut som innehåller villkor av stor betydelse för naturmiljön och det rörliga friluftslivet, exempelvis kompensationsåtgärder av biotopskydd och tomtplatsavgränsningar inom strandskydd. Tillsynen är också viktig för att upprätthålla respekten för myndighetsbeslut.

Förhållandet mellan behovsutredningens systematik med tillsyn över återkommande objekt, avgränsade insatser samt inkommande ärenden och planerad/händelsestyrd tillsyn och förebyggande/kontrollerande tillsyn.

Naturvårdshandläggarna arbetar med såväl provnings- som tillsynsärenden. Med gällande krav på snabb handläggning och god service finns en tendens att behandling av ansökningar prioriteras på tillsynens bekostnad, främst den kontrollerande tillsynen. Därför har naturavdelningen valt att koncentrera tillsynen inom områdesskydd till ett färre antal speciellt utbildade handläggare.

Hur vi prioriterar

Miljösamverkan Sverige har tagit fram ett underlag för strategisk naturvårdstillsyn. Där ges anvisningar om prioriteringar för bästa naturvårdsnytta. Prioritering av tillsyn kan göras på tre olika nivåer:

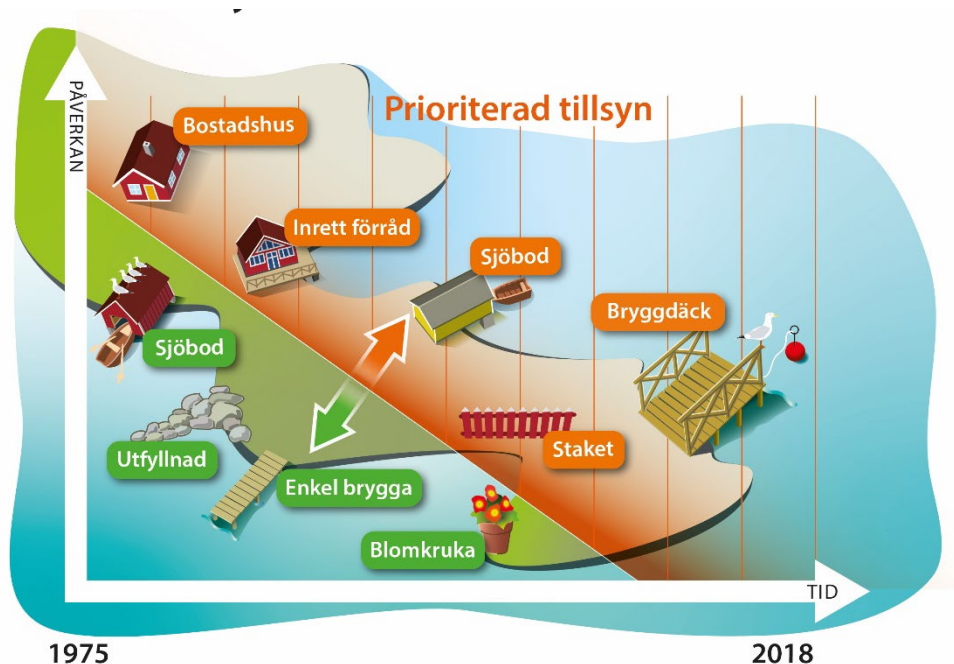
1. Strategisk långsiktig prioritering av verksamhetsområden
2. Prioritering av geografiska områden
3. Prioritering av ärenden

Den översta nivån handlar om att vi utifrån vårt läns förutsättningar väljer att arbeta mer eller mindre med olika verksamhetsområden (strandskydd, artskydd, biotopskydd osv). Sedan 2022 har vi också den nationella miljötillsynsstrategin att förhålla oss till i val av strategisk prioritering. Den andra nivån handlar om att vi väljer att prioritera vissa geografiska områden med kända problem eller där behovet av rättelse är stort. Den tredje nivån handlar om att prioritera de ärenden som orsakat mest skada och/eller går att utreda till framgång.

Överträdelser av stor betydelse för naturvård och friluftsliv eller som negativt påverkar möjligheten att nå miljömålen ska prioriteras. Hur ett ärende initieras (ett tips eller något vi själva observerat) ska inte vara avgörande för ärendets betydelse. Överträdelser av mindre allvarlig art ska utredas i de fall där det finns förutsättningar att nå rättelse med en begränsad arbetsinsats.

Nya ärenden och överträdelser som har skett på senare tid ska prioriteras framför äldre, där bevisläget och återställning av området kan vara svårare att hantera.

Ärenden där överträdelsen gör liten skada på natur- och friluftsvärden, eller där vinsten av vår tillsyn blir liten jämfört med de resurser vi behöver lägga på ärendena, ska inte prioriteras. På detta sätt använder vi huvudsakligen våra resurser där behovet av tillsyn är störst, samtidigt som mindre resurser går åt där tillsynsbehovet ur naturvårdssynpunkt är mindre. Storlek, utformning och platsen avgör vilken prioritet ett ärende har. Ärenden som uppkommit av en annan myndighets ställningstaganden ska inte drivas. Undantag kan göras i enskilda fall om naturvårdskonsekvenserna skulle bli stora.

Ovanstående diagram illustrerar hur tillsynsärenden ska prioriteras. Ju mer påverkan på naturvärden som en överträdelse orsakat, desto mer prioriterat att driva tillsynen. Men om bevisläget är för svårt (oftast sammankopplat med tid) och påverkan på naturvärden är relativt liten, då ska tillsynen inte prioriteras. Den gröna pilen som pekar neråt i diagrammet ska illustrera särskilda omständigheter som kan föranleda att tillsynen ska prioriteras mer, t ex särskilt höga naturvärden. Den röda pilen illustrerar det motsatta att tillsynen inte kan prioriteras, t ex otydliga och oklara myndighetsbesked tidigare till den som gjort överträdelsen.

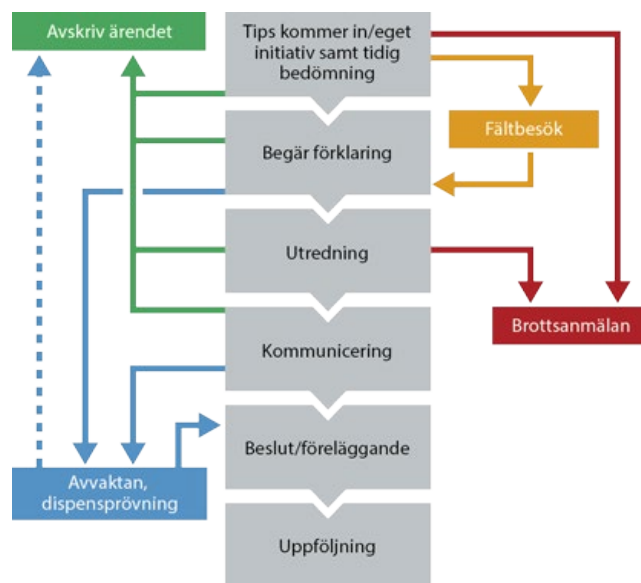
För att få en rimlig arbetsbörda ska målsättningen vara att inte ha fler öppna tillsynsärenden per 100 % tillsynstjänst än ca 30 st. Detta ska ses som en indikation på att omfördelning av ärenden kan behöva vidtas.

Genom bra förebyggande tillsyn kan vi förhoppningsvis styra undan en del kontrollerande tillsyn. Därför ska förebyggande tillsyn prioriteras. Notera dock att allmänna förfrågningar från allmänhet och verksamhetsutövare inte är inkommande tillsynsärenden även om det är förebyggande tillsyn att upplysa om vilka regler som gäller. Det är endast om det är fråga om konkreta tips om överträdelser som tillsynsärenden ska öppnas.

Informationen på webben ska ses över regelbundet, i syfte att förhindra onödiga överträdelser mot lagstiftningen. Det är också bra förebyggande tillsyn att Länsstyrelsens arbete uppmärksammas i media och att ärenden vid överklagan till mark- och miljödomstolen utfaller till Länsstyrelsens fördel.

Hantering av ärenden

Prioriterade tillsynsärenden ska hanteras så att rättelse sker snabbt. Miljösamverkan Sveriges handläggare för grön tillsyn utgör grundmodellen för en effektiv och rättssäker hantering av tillsynsärenden. Den finns tillgänglig via hemsidan eller länk i denna bild och innehåller vägledning i de olika stegen som ska tas i ett tillsynsärende.

Schematisk bild över Miljösamverkan Sveriges handläggargrön tillsyn.

Tillsyn i skyddade områden, 515

Tre enheter på Naturavdelningen är involverade i tillsynen över skyddade områden; Enheten för naturärenden, Vilt enheten och Naturförvaltning. På Naturförvaltning är det naturvårdsvakter vid Kosterhavet och Hornborgasjön som medverkar i tillsynen. Enheten för naturärenden har hand om tillsynen över fysiska åtgärder som utförts i strid med föreskrifter och bestämmelser och som kan komma att kräva beslut om förelägganden eller förbud.

Kosterhavet och Hornborgasjön har hand om kontroll och ingripanden i momentana överträdelser såsom beträdnadsförbud, brott mot fiskeföreskrifter, hastighetsöverträdelser, lösspringande hundar, eldning, sågning etc.

Nationalparker, naturreservat

Tillsynen över fysiska åtgärder som kan leda till förelägganden och förbud sker främst efter anmälan och rapportering från allmänhet eller reservatsförvaltare (händelsestyrt). Typen av skador, frekvensen och omfattningen varierar mycket beroende på vilket reservat det är fråga om. Därför är det svårt att planera tillsyn över fysiska överträdelser på ett mer systematiskt sätt.

Den tillsyn som behövs för att stävja överträdelser över C-föreskrifter är däremot mer förutsägbar. Den uppkommer främst i besöksintensiva naturreservat och nationalparker. Denna tillsyn är främst koncentrerad till Kosterhavets nationalpark samt Hornborgasjöns naturreservat. Tillsynen behöver utökas dels för naturvårdsnyttan och visa närvaro även i andra skyddade naturområden när behov finns, dels för kompetensutvecklingen. Samarbetet mellan naturvårdsvakter och förvaltare för skyddade områden bör därför utvecklas för att hitta former för planerad och förebyggande tillsyn inom platser som momentant kan vara besöksintensiva och/eller känsliga. Naturvårdsvakterna vid Hornborgasjön planerar att avsätta 6 pd och

Kosterhavet 8 pd för samverkande tillsyn. I Kosterhavet ingår Kosterhavets förvaltare i tillsynen redan idag. Kosterhavet planerar även samverkande tillsyn med Kustbevakningen som tidigare år.

Tillsynen vid Kosterhavets nationalpark beräknas till 45 pd, varav 15 pd är naturvaktsgripanden (händelsestyrd tillsyn). Utöver detta utförs arbete av timanställda och inhyrd kompetens motsvarande 35 pd (planerad tillsyn).

Tillsynen vid Hornborgasjön beräknas till 10 pd planerad tillsyn, 2 pd händelsestyrd tillsyn samt 1 pd informationsinsats.

Biotopskydd

Tillsyn över det generella biotopskyddet sker kontinuerligt eftersom den **händelsestyrda tillsynen** är omfattande. Många överträdelser upptäcks i samband med kontroller av jordbruksstöden och justering av jordbruksblocken. Landsbygdsavdelningen rapporterar misstänkta överträdelser till enheten för naturärenden.

Den nationella miljötillsynsstrategin har pekat ut tillsyn över naturvärden i jordbrukslandskapet som ett fokusområde för 2022 till 2024. Vi avser att utföra **planerad tillsyn** inom detta fokusområde under 2022 under förutsättning att tillsyn inom strandskydd kan finansieras av tillkommande medel. Om sådan finansiering inte kommer till behöver vi istället prioritera regleringsbrevsuppdraget om tillsyn inom strandskydd.

Strandskydd

Vi har 340 strandskyddsområden inom annat naturskydd i länet. Av dessa har ungefär hälften ett högt tillsynsbehov, d v s höga natur- och friluftsvärden. För att stävja överträdelser i känsliga strandskyddsmiljöer behövs **planerad tillsyn**. Den planerade tillsynen är också mer effektiv än den händelsestyrda. Den nationella miljötillsynsstrategin har pekat ut tillsyn i grunda havsvikar som ett fokusområde för 2022 till 2024. Länsstyrelsen har också fått ett regleringsbrevsuppdrag för 2022 att utöka strandskyddstillsynen.

Vi har sedan länge haft ett fokus på strandskyddstillsyn och under 2020 hade vi också tillsynskampanj i värdefulla ålgräsområden utmed kusten. I och med regleringsbrevsuppdraget och det nationella fokusområdet bör vi ändå upprepa kampanjen på fler ställen utmed kusten, främst inom prioriterade geografiska områden, Bohuskusten, från Tjörn och norrut. Idefjorden är ett område som Strömstad kommun har uppmärksammat och som vi också skulle kunna arbeta i tillsammans med kommunen.

Får vi extra resurser för tillsynen kan vi göra det parallellt med planerad tillsyn i jordbrukslandskapet, annars behöver vi prioritera endast strandskyddstillsynen. I det fall att Miljösamverkan Sverige startar igång en nationell insats, kommer vi att delta där.

En preliminär bedömning av resultatet av kampanjen inom strandskydd och ålgräsområden är att många av de anläggningar som direkt påverkar ålgräsområden ofta är äldre och har givits tillstånd längre tillbaka. De är därför inte möjliga att få bort. Däremot upptäckte vi mycket annat i samband med tillsynen som inte är tillåtet, t.ex. inredda sjöbodar och altandäck på land. Det är uppenbart att behovet av tillsyn inom strandskydd, särskilt på kusten är fortsatt stort.

För den **händelsestyrda tillsynen** behöver vi hålla oss till prioriteringar för att hinna med det viktigaste sett ur naturvårds- och friluftssynpunkt. I första hand ska överträdelser med byggnader och bryggor prioriteras. När det gäller bryggor ska sådana som byggts i oexploaterade områden prioriteras högst. Byggnader inom lagligt ianspråktaga tomtplatser kan inte prioriteras. Överträdelser inom särskilt värdefulla naturområden bör också prioriteras. Inom särskilt problematiska områden, exempelvis tätbebyggda fritidshusområden med många överträdelser, kan det också vara nödvändigt att även arbeta med tomtutökningar och andra typer av anläggningar som är till stor skada för allmänhetens tillgänglighet till strandområden. Mindre anläggningar och anordningar är mer allvarliga nära vattenområdet än längre ifrån. Läget på en olagligt utvidgad tomtplats i förhållande till strand eller stig, får avgöra allvarlighetsgraden på ärendet. Sammantaget bör graden av påverkan på allmänhetens tillgång till strandnära områden och påverkan på biologiska värden vägas in i samband med att ett tillsynsärende öppnas.

Om överträdelser av våra beslut och villkor skett ska ärendet inte prioriteras om det skett inom ianspråktagen tomt eller annars är av liten betydelse för allmänhet eller växt- och djurliv. Exempelvis ska mindre försening gentemot två- och femårsregeln inte tas upp som annat än ny prövning.

Särskilda tillsynsinsatser inom områdesskydd

Läget är något bättre för 2022 än tidigare. Vi har mer resurser och vi tror att pandemin släpper taget så att vi kan arbeta mer "normalt". Därför föreslår vi att satsa på att hålla uppe och gärna öka den planerade tillsynen som vi vet är effektivare och ger bättre utfall för miljömålen. För 2022 ska följande planerade aktiviteter prioriteras:

1. Tillsynskampanj inom grunda havsvikar – strandskydd (nationell miljötillsynsstrategi)
2. Tillsynskampanj om biotopskydd och hänsyn i jordbrukslandskapet (nationell miljötillsynsstrategi)

Tillsynsvägledning

Tillsynsvägledningen har sin egen plan men eftersom den i huvudsak berör strandskydd tas det upp här. Det är i huvudsak handläggare som jobbar med strandskyddstillsyn som också ska utföra tillsynsvägledning gentemot kommunerna. Behovet är stort och det inkräktar på den tid som finns för egen tillsyn. Vi har fått ett regleringsbrevsuppdrag under 2022 att utöka tillsynsvägledningen om strandskydd. Vi ser också ett ökat behov av vägledning om skyltar som hindrar allemansrätten. Aktiviteter som bör genomföras är:

- Utöka vägledning om strandskyddstillsyn i enlighet med Länsstyrelsens regleringsbrev. Det kommer att ske genom mer aktivitet på Tillsynsportalen Väst, utbildningsinsatser, besök hos fler kommuner, fler utskick mm.
- Omstrukturering och uppdatering av vägledning om naturtillsyn på Tillsynsportalen Väst. Utöka vägledningsmaterial med underlag om artskydd, biotopskydd mm.

- Uppföljning kommunal strandskyddstillsyn (enkät utförd tidigare 2013 och 2018).
- Fortsätta vägledning om skyddsvärda träd till kommunerna.
- Medverka vid uppföljning och utvärdering av kommunal miljöbalkstillsyn i kommuner med mycket kust och sjö.

Därutöver sker mycket vägledning via telefon och e-post kontinuerligt. Besök hos enstaka kommuner kan också bli aktuellt.

Anmälan om skötsel av jordbruksmark, 5232

Vid nedläggning av jordbruksmark ska en anmälan ske till Länsstyrelsen. Dessa anmälningar är en form av samråd och förebyggande tillsyn, i syfte att skydda landskapsbilden, odlingslandskapet och de värden som finns förknippade med det. Verksamheten är helt och hållet **händelsestyrd** och består enbart av **inkommande ärenden**. Landsbygdsavdelningen sköter denna tillsyn med stöd från naturärenden. I de fall där det blir fråga om förbud, tar enheten för naturärenden över ärendet.

Samråd, 525

Samråden har varit fler under 2021 och de har tagit mer tid än 2020. Det är bra att många hör av sig till oss innan de utför åtgärder i naturmiljön, men det är mindre bra att vi inte hinner hantera ärendena lika effektivt. Vi behöver upprätthålla och vid behov komplettera informationen på webbsidan så att de stora verksamhetsutövarna kan fortsätta den goda egenkontrollen. Företrädesvis är det verksamhetsutövare som håller på med underhållsröjningar, markkabel och tävlingar och andra friluftsanslag, som själva ska kontrollera att de inte orsakar väsentliga förändringar av naturmiljön vid åtgärder. Det som vi kan förvänta oss 2022 är fler samråd om solcellsparkar och masshantering. Dessa är tyvärr komplicerade ärenden som tar mer tid än vad "traditionella" samråd tar. 2021 tog ett genomsnittligt samrådsärende 6,7 timmar. Ambitionen är att minska den tiden till 5,5 timmar men det kan bli svårt med tanke på de nya samrådstyperna.

Tillsyn över givna dispenser och tillstånd, 526

Tillsynen handlar om att följa upp givna dispenser och tillstånd så att villkor följs och att kompensationer utförs som bestämt. Tillsynsområdet har varit kraftigt nedprioriterat och fick skjutas på framtiden särskilt under pandemiåren 2020 och 2021. Vi behöver komma igång med att plocka fram ärenden som ska kontrolleras och göra det på ett sätt som är strukturerat utan att det för den skull tar orimligt mycket tid. Det är inte rimligt att kontrollera alla ca 700 tillstånd- och dispensbeslut som tas årligen utan endast de beslut där villkorsöverträdelser kan innebära stor skada på naturmiljön. Det gäller främst villkorade kompensationsåtgärder för biotopskydd och villkor om tomtplatsavgränsning i strandskyddsbeslut.

Särskild tillsynsinsats över givna dispenser och tillstånd

Ett urval av beslut tagna för 2-3 år sedan följs upp under hela året. Prioriterat är beslut med villkor om tomtplatsavgränsning i strandskyddsdispenser och

kompensationsåtgärder i biotopskydd. Därutöver kan vissa beslut med känd risk eller avslag läggas till. Uppföljningen kan ske genom kontroll på plats av handläggare i samband med att man har andra ärenden till samma område. Vid årets slut gör vi en sammanställning av resultatet av uppföljningen.

Tillsyn av skydd för växt- och djurarter, 527

Tillsynsområdet omfattar förebyggande och kontrollerande tillsyn över fridlysta arter och arter som är skyddade enligt art- och habitatdirektivet. Det omfattar också tillsyn över konservatorer, förevisning samt handeln med vilda djur och växter (CITES).

Fridlysta arter

Det är svårt att övervaka och kontrollera att inte fridlysta arter skadas eller utrotas då de förekommer punktvis och ibland på platser som vi inte känner till. Det viktigaste arbetet för fridlysta arter är därför att förebygga skador och utrotning i samband med samråd 12:6, samråd vid samhällsplanering och infrastrukturprojekt. Kontrollerande tillsyn sker i de fall där vi får kännedom om olagligheter (**inkommande ärenden**). Ofta handlar den kontrollerande tillsynen att få stopp på en pågående verksamhet som behöver stoppas innan det blir ännu värre. Det kan alltså vara bråttom i den här tillsynen. Vi ska också hålla koll på att villkorad återrapporering kommer in. Vi planerar att utföra en förebyggande tillsyn om fladdermöss och ljusföroreningar vid kyrkor under 2022.

CITES-reglerna

Det finns resurser för fem egeninitierade tillsynsbesök under 2022 bland de 40 **återkommande objekten** inom detta område (21 st handel 26 § AFO, 8 st preparering 35 § AFO, 11 st förevisning 40 § AFO).

Kontroll av artförteckningar för tillståndsgivna verksamheter ska ske. Detta ingår i de **återkommande objekten** som planerad tillsyn. Därutöver kan även icke-tillståndspliktiga verksamheter som bedriver handel med djur i länet bli föremål för tillsyn. Under 2021 kunde planerade **avgränsade insatser** att besöka djurmässor inte utföras pga pandemin. Det finns stor risk att djurmässor inte kommer att arrangeras under 2022 heller och i så fall kommer inte några besök ske. Sökning på internet om olaglig handel kan dock utföras under förutsättning att det finns utrymme tidsmässigt.

Sammantaget för den planerade artskyddstillsynen som gäller förevisning och handel av vilda djur inklusive granskning av förteckningar beräknas antalet arbetsdagar uppgå till ca 40 dagar för 2022.

Därutöver räknar vi med 10 pd för händelsestyrd tillsyn (**inkommande ärenden**) i form av telefon-, samt skriftliga anmälningar av försäljning av CITES-listade djur och produkter samt tips om överträdelser av CITES-reglerna.

Rovdjur

Tillsyn över de stora rovdjuren sker både som artskydds-och jakttillsyn. Därför redovisas denna verksamhet på 21861 (jakttillsyn) och 51183 (rovdjursinformation), förutom på 52713 och 52723 (artskyddstillsyn).

Under 2022 fortsätter arbetet med information om rovdjur ungefär som det gjort under senare år. Vårt uppdrag är att öka kunskapen om och acceptansen för rovdjur hos allmänheten och förvalta rovdjuren så att vi i länet har långsiktigt livskraftiga stammar i god samexistens med människor. För att uppnå dessa mål kommer vi bland annat att utbilda fler lärare att använda rovdjurslådan, låna ut rovdjurslådorna till de olika skolorna, under skollov och helger visa rovdjurslådan på publika platser som exempelvis djurparkerna, Universeum, Naturhistoriska museet, marknader och mässor, ge ut fyra nyhetsbrev, hålla webben uppdaterad, kommunicera med media och allmänhet vid angrepp och varg nära människor samt informera vid olika föreningsmöten och utbildningar. I mån av beviljade medel bedömer vi att vi under 2022 kommer bedriva både händelsestyrd och planerad tillsyn i fler områden i länet där nya revir markerats. Vilt enheten deltar aktivt i arbetet med att lyfta behovet av tillsyn för att motverka illegal jakt, bland annat genom att delta i en nationellt sammansatt grupp mot illegal jakt.

Invasiva främmande arter

Tillsyn över invasiva främmande arter är en förhållandevis ny tillsyn för oss. Regler har kommit under 2019 och ytterligare föreskrifter kommer under 2021. De invasiva arter vi har tillsyn över finns listade i EU. Det är en handfull som finns i naturen i Västra Götalands län. Ytterligare arter kan bli aktuella att ha tillsyn över i samband med att de avsiktligt hålls, föds upp, transporteras, släpps ut på marknaden eller släpps ut i naturen. Den tillsynen sker samordnat med CITES-tillsynen som är beskriven ovan.

Djurskyddstillsynen (Landsbygdsavdelningen) är också en viktig aktör i tillsynen över invasiva arter. Eftersom tillsynsområdet som helhet är ganska nytt för såväl oss som markägare och verksamhetsutövare är vår inriktning just nu att fokusera på att informera och ge tid till rättelse på markägarens eget initiativ. Under 2021 har vi utfört planerat tillsynsarbete till markägare med jätteloka och skunkkalla. Under 2022 går vi vidare med att kontakta markägare som har jättebalsamin på sin mark. I första hand vill vi informera och inspirera till åtgärder. Utöver denna planerade insats kommer vi få arbeta en hel del med att svara på frågor från allmänheten och vägleda kommuner i arbetet med invasiva främmande arter.

Särskilda tillsynsinsatser

4. Information till församlingar om fladdermöss och kyrkor - ljusföroreningar (artskydd)
5. Sökning på internet om olaglig handel av CITES-arter
6. Invasiva främmande arter - utskick till markägare med jättebalsamin i länet (nationell miljötillsynsstrategi)
7. Invasiva främmande arter - historiska tippar (ruderatmarker) - inventering och kontakt med markägare - uppstart (nationell miljötillsynsstrategi)

Övrig naturtillsyn, 528

Vilthägn

Länet har 122 registrerade aktiva vilthägn (+ 5 oregistrerade).

Planerad tillsyn av återkommande objekt sker genom platsbesök. Besöken sker om möjligt med kort föranmälan. Är verksamhetsutövaren inte kontaktbar utförs tillsynen oanmält. Ofta utförs även djurskyddskontroll vid tillsynstillfället. Tillsyn sker vid förnyelse av tillstånd och är oftast planerad. Vid enstaka tillfällen sker tillsyn även av hägn vars tillstånd inte behöver förnyas. Vid enstaka tillfällen sker tillsyn händelsestyrt (**inkommande**), efter tips från allmänheten.

Tillsyn över vilthägn enligt miljöbalken sker samordnat med tillsyn enligt jaktlagen. Det kan därför vara svårt att särskilja tidsåtgång för det ena och det andra. Därför kan det vara relevant att även räkna tid förd på 21863.

Tillsynen över vilthägn är eftersatt sedan många år. Det finns en ”puckel” med ca 50 vilthägn bland de registrerade hägnen, där tillstånden gått ut. Där behöver kontroll vidtas så snart som möjligt. Hålls det fortfarande djur i dessa hägn eller är de nedlagda? Ambitionen för 2022 är att kontrollera dessa hägn.

Stängsel och hinder för allemansrätten

Länsstyrelsen har noterat ett ökat intresse för allemansrättsliga frågor. Förfrågningar om allemansrätten per telefon och e-post är många. Oftast stannar förfrågningarna vid upplysningar och goda råd, men ibland uppdragas också händelser som föranleder Länsstyrelsens ingripande med föreläggande om stängselgenombrott. Enstaka sådana **inkommande ärenden** handläggs efter tips och misstanke om överträdelser.

Väsentlig förändring av naturmiljön och bristande hänsyn i jordbruket

Tipsen om väsentliga förändringar i naturmiljön verkar öka. Inte minst har tipsen från Landsbygdsavdelningen blivit fler vad gäller bristande hänsyn i jordbruket. Jordbruksverkets uppdatering av föreskrifterna har tydliggjort vad som är förbjudet, vilket troligen bidrar till fler tips. Det återstår dock fortfarande att få mer rättspraxis som vägleder oss i detta arbete. Det kan dock inte koma fram på annat sätt än att vi driver tillsyn. Den nationella miljötillsynsstrategin har pekat ut naturvärden i jordbrukslandskapet som ett fokusområde 2022 till 2024 så vi har anledning att arbeta mer planerat med detta.

De senaste årens fokus på skyddsvärda träd bidrar till fler anmälningar om skador på stora träd. Åtgärder som inte föregåtts av samrådsanmälan (i vissa fall tillstånd) kan vi ha anledning att kontrollera och eventuellt förelägga om rättelser t.ex. återställande. Även oförsiktig masshantering och sprängningar av berg förekommer mer frekvent sedan några år tillbaka. Det är emellertid svårt att bedöma var gränsen går för väsentlig förändring och gränsen kan variera beroende på plats.

Tillsynsplan Vatten 2022

Inledning

Den operativa tillsyn som Vattenavdelningen ansvarar för utgörs av följande områden enligt miljötillsynsförordningen (2011:13)

- 2 kap. 8 § punkt 1 vattenskyddsområden som beslutats av Länsstyrelsen.
- samt 19 § punkt 3 vattenverksamheter enligt 11 kap. miljöbalken.
- samt 28 § punkt 1 miljötillsynsförordningen. "Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen i fråga om sjöfarten och luftfarten när det gäller sådan dumpning och förbränning av avfall som regleras genom 15 kap. 27-29 §§ miljöbalken."

Tillsynen utförs av enheten för vattenärenden, enheten för Vattenmiljö med stöd av andra enheter och avdelningar på Länsstyrelsen där särskilt Rättsenheten bör lyftas fram som en betydande resurs.

Övergripande mål för vattenavdelningens operativa tillsyn

Tillsynen av vattenverksamhet kopplar till det strategiska målet "ett samhälle med begränsad klimatpåverkan och god miljö kvalitet" med delmålet "hejda förlusten av biologisk mångfald". Tillsynen kopplar även till det strategiska målet "ett robust och motståndskraftigt län" med "delmålet att klimatanpassa Västra Götaland".

Vi ska styra mot en väsentlig del förebyggande och/eller egeninitierad tillsyn. På sikt ska vi nå relationerna 40/60 (förebyggande/kontrollerande) och 25/75 (egeninitierad/händelsestyrd). Den kvoten har vi för 2022 uppnått och överskridit genom förstärkning av medel för att genomföra förebyggande arbete inom Markavvattning och tillsyn vattenuttag. För 2022 planeras ca 2200 pd för händelsestyrd tillsyn och ca 1000 pd för egeninitierad tillsyn.

Observera att behovet av tillsyn som bedömts för alla vattenverksamheter i behovsutredningen ger en fördelning mellan egeninitierad och händelsestyrd tillsyn på 60/40.

Mål för 535 vattenverksamheter -Mått och målvärden:

- Effektiv handläggning av ärenden, påvisa minskad arbetstid jämfört med de tre senaste åren som resultat av pågående processutveckling.
- Beslut i 90% av alla anmälningssärenden levererade inom 180 dagar
- Beslut i 50% av alla anmälningssärenden levererade inom 8 veckor
- 80% av planerad egeninitierad tillsyn genomförd
- Max 20% ändrade beslut av överinstans
- Minska andelen ärenden äldre än 1 år
- Antal äldre påverkningsbara ärenden ska vara noll.
- Rättssäker handläggning med känd och använd rutin för kollegiegranskning

Utgångspunkter för prioriteringar och särskilda insatser

Det råder diskrepans mellan behov och resurser när det gäller tillsynsverksamheten. Därför måste prioriteringar göras i stora delar av tillsynen och detta är utgångspunkten för denna plan. Den miljötillsyn som Vattenavdelningen ansvarar för men där även andra avdelningar bidrar med tid beräknas under 2022 uppgå till 17,6 årsarbetskrafter (åa). Behovet av operativ tillsyn har beräknats till 20,3 åa. I siffrorna ingår nästan en hel tjänst på ärendeservice för diarieföring av tillsynsärenden. Skillnaden mellan behovet och tillgängliga resurser uppgår till 2,7 åa, vilket betyder att tillsyn måste prioriteras ned.

Övergripande principer för prioritering av tillsynen inom vattenverksamhet styrs i första hand av följande områden: vattenförsörjningen & vattenuttag, vattenhinder, vattenkraft och dammsäkerhet.

Syftet med miljöbalken, miljömålen och EG-direktiv samt ovan nämnda övergripande principer får utgöra grund för prioriteringarna. Detta för att kunna jobba effektivt med de viktigaste frågorna med de begränsade personalresurser som står till buds.

Avdelningschefen har det fulla ansvaret för genomförandet av tillsynsplanen och då även de prioriteringar som är nödvändiga att göra. Ansvarsfördelningen är fastlagd i arbetsordning och beslutsansvaret (delvis delegerat) i handläggningsordningen.

Förebyggande/kontrollerande och planerad/händelsestyrd tillsyn

Vattenavdelningens tillsyn bör till väsentliga delar ligga på förebyggande tillsyn, d.v.s. rådgivning, samråd och riktad information. I övrigt ska misstänkta överträdelser av betydelse snabbt utredas och om befogat fortsatta åtgärder vidtas (föreläggande och brottsanmälningar). Utöver att hantera tips från allmänheten finns ett behov av planerad/egeninitierad tillsyn. För en fullgod kontrollerande tillsyn behövs Länsstyrelsens egna initiativ för att hitta och beivra fler överträdelser. Ambitionen är att lägga mer tid på egeninitierad tillsyn i relation till händelsestyrd tillsyn – både vad gäller förebyggande och kontrollerande tillsyn. Tillsynskampanjer är exempel på planerad tillsyn.

Det finns också ett visst behov av tillsyn av beviljade tillstånd och dispenser. Det är i dagsläget av mycket liten omfattning. Även denna tillsyn är dock viktig för att upprätthålla respekten för myndighetsbeslut.

Hur vi prioriterar

Överträdelser av stor betydelse för naturvärden eller som negativt påverkar möjligheten att nå miljömålen, ska hanteras så att rättelse sker snabbt. Hur ett ärende initieras (ett tips eller något vi själva observerat) ska inte vara avgörande för ärendets betydelse. Överträdelser av mindre allvarlig art ska utredas i de fall där det finns förutsättningar att nå rättelse med en begränsad arbetsinsats.

Nya ärenden och överträdelser som har skett på senare tid ska prioriteras framför äldre, där bevisläget och återställning av området kan vara svårare att hantera.

För att få en rimlig arbetsbörda ska målsättningen vara att inte ha fler öppna tillsynsärenden per 100 % tillsynstjänst än ca 15-25 st. Detta ska ses som en indikation på att åtgärder kan behöva vidtas.

I ärenden där överträdelserna inte bedöms ha stor betydelse ur vattenvårdssynpunkt, eller där vinsten av vårt agerande bedöms bli liten jämfört med de resurser vi behöver lägga på ärendet, ska ärendet avskrivas med stöd av mall för avskrivningsbeslut. På detta sätt använder vi huvudsakligen våra resurser där behovet av tillsyn är störst, samtidigt som mindre resurser går åt där tillsynsbehovet ur vattenvårdssynpunkt är mindre. Storlek, utformning och platsen avgör vilken prioritet ett ärende har. Ärenden som uppkommit av en annan myndighets ställningstaganden ska inte drivas. Undantag kan göras i enskilda fall om vattenvårdskonsekvenserna skulle bli stora.

Genom tillsynsvägledning och bra förebyggande tillsyn kan vi förhoppningsvis styra undan en del kontrollerande tillsyn. Därför ska förebyggande tillsyn prioriteras.

Informationen på webben ska ses över regelbundet, i syfte att förhindra onödiga överträdelser mot regelverken och göra det lätt för verksamhetsutövare att göra rätt. Det är också bra förebyggande tillsyn att Länsstyrelsens arbete uppmärksammas i media och att ärenden vid överklagan till mark- och miljödomstolen utfaller till Länsstyrelsens fördel.

Tillsyn av vattenskyddsområden, 516

Länsstyrelsen har fått förstärkta anslag för att långsiktigt säkra en hållbar dricksvattenförsörjning under 2022-2024. Under 2022 fortsätter arbetet med skydd av dricksvatten med ledning av den under 2021 framtagna regionala vattenförsörjningsplan. Enligt miljötillsynsförordningen finns möjlighet för Länsstyrelsen att överlåta tillsynsuppgiften om vattenskyddsområden till kommunerna, vilket skett för 17 av länets kommuner.

Händelsestyrd tillsyn av vattenskyddsområden (5161)

Den händelsestyrda tillsynen som Länsstyrelsen bedriver inom området gäller främst överträdelser av föreskrifter som anmäls till myndigheten samt om att svara på frågor som kommer in. Den händelsestyrda tillsynen planeras bli 5 persondagar.

Planerad/egeninitierad tillsyn av vattenskyddsområden (5162)

Ingen egeninitierad tillsyn planeras under 2022.

Tillsynsvägledning inom vattenskyddsområden (5032)

Istället för tillsyn så läggs resurser på tillsynsvägledning. Detta utgörs främst av information till kommuner och enskilda. 10 persondagar väntas läggas på detta under året. Dessa dagar räknas dock inte in i denna tillsynsplan.

Tillsyn av akvatiska invasiva arter, 527

Tillsyn över akvatiska invasiva arter är ett nytt uppdrag för oss. Regler har kommit under år 2021 och ytterligare föreskrifter inväntas från Havs- och vattenmyndigheten.

De akvatiska invasiva arter vi kommer att ha tillsyn över finns listade i EU:s förteckning. I Sverige finns 21 men bara en handfull av dessa finns i vattnen i Västra Götalands län. Ytterligare arter kan bli aktuella för tillsyn i samband med att de avsiktligt hålls, föds upp, transporteras, släpps ut på marknaden eller släpps ut i naturen. Fler arter än de som finns listade uppvisar ett invasivt beteende i länet och kan komma att ingå i uppdraget framöver.

Händelsestyrd tillsyn av akvatiska invasiva arter (52714 + speckod)

Den händelsestyrda tillsynen som Länsstyrelsen bedriver inom området gäller främst förekomster av arter som anmäls till myndigheten och kräver åtgärder av utrotning samt att svara på frågor som kommer in. Den händelsestyrda tillsynen planeras bli omkring 10 persondagar.

Planerad/egeninitierad tillsyn av akvatiska invasiva arter (52724+ speckod)

Vi inväntar Havs- och vattenmyndigheten vägledning och hanteringsprogram för hur tillsynen över akvatiska invasiva arter ska utföras och bedriver under året ingen planerad tillsyn då verktyg för att utföra den saknas.

Tillsyn av vattenverksamhet, 535

Övergripande inom tillsyn av vattenverksamhet (5350)

Arbetsledning och annat övergripande arbete uppskattas till 350 persondagar. En till 2 tillsynsveckor planeras. En tvådagars teknikresa ska genomföras med bland annat studier på plats av några utförda ärenden. Om behov finns kommer en särskild arbetsvecka för äldre ärenden att planeras in.

Anmälan enligt 11 kap. 9a § (53511)

Tidsåtgången år 2022 beräknas till 1150 persondagar vilket är en liten ökning mot det faktiskt utfallet 2021 (1110 persondagar). Den förebyggande tillsynen är i hög grad händelsestyrd av inkommande anmälningar om vattenverksamhet. Anmälningar om anläggande av våtmarker går in under denna VÄS-kod. En avarbetningsinsats mot ofördelade ärenden planeras under våren och en uppföljning av beslut mot vattenuttag planeras under hösten.

Anmälan enligt 11 kap. 15 § (53512)

Tidsåtgången beräknas till 30 persondagar.

Planerad/egeninitierad tillsyn av markavvattning (53521)

Den planerade/egeninitierade tillsynen av markavvattning kommer prioriteras under 2022. Insatsen under 2022 beräknas till 100 persondagar vilket är en fyrdubbling mot tidigare års nivåer. Behovet är dock beräknat att vara betydligt större (280 persondagar).

Planerad/egeninitierad tillsyn av dammsäkerhet (53522)

Länsstyrelsen ska besluta om vilken dammsäkerhetsklass respektive dammanläggning i länet tillhör som uppnår kriterierna i Miljöbalken kap. 11, 24 §. Under år 2019 har en dammanläggning tilldelats en dammsäkerhetsklass och en dammanläggning har tilldelats ett nytt beslut. 11 dammanläggningar har beslutats som dammanläggningar utan dammsäkerhetsklass (U) under år 2019. Då nya objekt uppdragats kommer arbetet med att besluta om dammsäkerhetsklasser fortsätta under år 2020. Granskning av konsekvensutredningar under år 2020 beräknas till 20 personarbetsdagar.

Totalt har hittills 39 dammanläggningar tilldelats en dammsäkerhetsklassning i Västra Götalands län och 70 dammanläggningar har beslutats som dammanläggningar utan klass (U). Baserat på nyckeltal (SOU 2012:46) framtagna för att ange tidsåtgång för tillsynen för anläggningar i olika klasser är det beräknade behovet i Västra Götaland 140 persondagar (15 dagar/A-anläggning, 5 dagar/B-anläggning och 1 dag/C-anläggning). Vi kan dock se att behovet av tillsynstid är större hos mindre B-

och C-anläggningar då en del av dessa inte har dammanläggningen som huvudsyssla och således är ovana dammägare. Förutom tillsynsbesök krävs också tid för granskning av årsrapporter, administrativa uppgifter m.m efter tillsynsbesöken vilket gör att vi anser att nyckeltalen för tidsåtgången för dessa mindre anläggningar är något lågt satta.

Under år 2022 kommer vi fortsatt hantera tillsyn av dammsäkerhet genom att bemanna arbetsgrupp med 1,3 ÅA. Målet med dammsäkerhetstillsynen är att utifrån prioriteringsplan arbeta förebyggande för att minska risken för dammhaveri i länet. Det ska utföras tillsyn mot samtliga 36 anläggningar och 20 VU under året. Vi strävar efter att arbeta förebyggande så att fler får stöd i att göra rätt. Behov av Dammsäkerhetskompetens kan också aktualiseras vid omprövning av vattenkraften. Tillsynen bidrar till Länsstyrelsens strategiska mål "Ett robust och motståndskraftigt län"

Planerad/egeninitierad tillsyn av övriga vattenverksamheter (53523)

Vi kommer under 2022 fortsatt stödja NAP gruppen med 1,5 ÅA. Det operativa målet inom den verksamheten i år är främst att företräda Länsstyrelsen i huvudförhandling när 40 vattenkraftsanläggningar ska omprövas (inte tillsyn). Ett ytterligare mål är att stödja med kompetens vid enhetens tillsyn mot prioriterade vattenhinder & dammar för de anläggningar som ligger utanför NAP, se mer under rubriken Tillsyn vattenhinder. Tillsynen bidrar till Länsstyrelsens strategiska mål "Ett län med begränsad klimatpåverkan och god miljö kvalitet".

Granskning av kontrollprogram för tillståndsgivna vattenverksamheter samt tillsyn stora projekt i framförallt Göteborgsområdet (Västlänken, Göteborgshamn, m.fl.) är utöver miljöanpassad tillsyn i huvudsak det som det planeras läggas tid på i den egeninitierade tillsynen för övrig vattenverksamhet under 2022. Tiden planeras till ca.2 ÅA.

Totalt planeras tillsynen inom 53523 övrig vattenverksamhet till 620 persondagar.

Händelsestyrd tillsyn av markavvattning (53531)

Den händelsestyrda tillsynen av markavvattning uppskattas till 25 persondagar.

Händelsestyrd tillsyn av dammsäkerhet (53532)

Normalt sett sker få tillbud kopplade till dammsäkerhet i länet. Den händelsestyrda tillsynen med koppling till dammsäkerhetsarbetet på klassade anläggningar uppgick till 14 personarbetsdagar 2019-12-12. Den händelsestyrda tillsynen på dammanläggningar som saknar dammsäkerhetsklass uppgick 2019-12-12 till ca 8 personarbetsdagar. Totalt har följaktligen 22 personarbetsdagar lagts på händelsestyrd dammsäkerhet hittills år 2019. Det är svårt att beräkna hur många personarbetsdagar som kommer att användas för händelsestyrd tillsyn år 2020. Vi har noterat ett antal projekt som kommer pågå 2020 som kan påverka antalet behövda personarbetsdagar. Vi planerar därför att 22 personarbetsdagar läggs på händelsestyrd dammsäkerhet även under år 2020.

Händelsestyrd tillsyn av övriga vattenverksamheter (53533)

Under 2020 planeras tidsåtgången för händelsestyrd övrig tillsyn av vattenverksamheter som i hög grad består av inkomna klagomål och tillbud bli i nivå med utfallet för 2019. Planen är att totalt 440 persondagar kommer att läggas på denna VÄS.

Inkommande klagomål granskas, dock finns inte tillräckligt med resurser för att alla inkomna klagomål ska kunna utredas tillräckligt grundligt. Av de överträdelser som anmäls prioriteras de åtgärder som olovligen gjorts inom särskilt värdefulla och känsliga områden och som riskerar att eller har orsakat större skada. Projekt miljöanpassad tillsyn kommer inte att prioritera händelsestyrd tillsyn under 2020.

Tillsyn av dumpning i vatten, 566

Planerad egeninitierad tillsyn dumpningsdispenser (5666)

Göteborgs Hamns AB har dispens för att nyttja dumpningsplatsen vid Vinga för större dumpningar. Tillsynen består av samordning och uppföljning av själva dumpningen, kontroll av miljöeffekterna runt dumpningsplatsen/dumpningsplatserna, inläsning av miljörapporter och SPI - undersökningar och bedömning av lämpligheten till fortsatt nyttjande av dumpningsplatserna måste ske. Ett kontinuerligt arbete sker vidare med utformning av mallar, rutiner och hemsida. Vidare sker årlig rapportering av dumpningsdispenser till HaV. Tillsynen uppskattas till 2,5 persondagar under 2020.

Händelsestyrd tillsyn dumpningsdispenser (5667)

Den händelsestyrda tillsynen som utövas av Länsstyrelsen över dumpningsdispenser är skrivbordstillsyn innefattande meddelande om planerad och slutförd dumpning, hantering av tippningsjournaler, anmälningar om otillåten dumpning, kontinuerlig uppdatering av kontrollprogram samt uppföljning och frågor kring dispenser. Tillsynen uppskattas till 7,5 persondagar under 2020.

Summering av tillsyn av vatten i persondagar

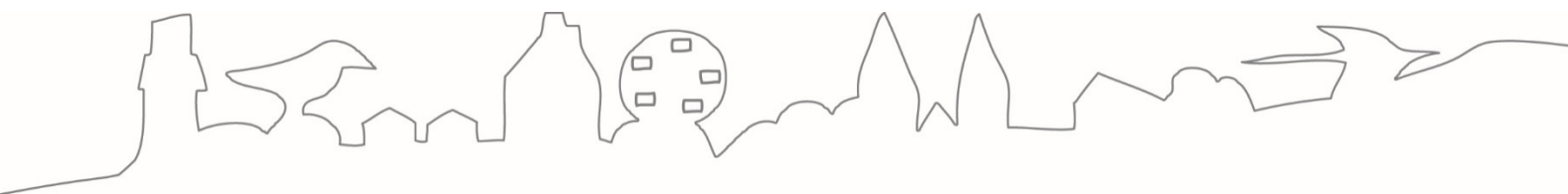
VÄS	Aktivitet	Behov 2022 (pd)	Planerad tillsyn 2022 (pd)	Faktiskt utfall 2021
5161	Händelsestyrd tillsyn vattenskyddsområden	5	5	8
5162	Planerad tillsyn vattenskyddsområden	19	0	0
5162	Avgränsade insatser vattenskyddsområden	3	0	
52714+speckod	Akvatiska Invasiva arter	10	10	0

VÄS	Aktivitet	Behov 2022 (pd)	Planerad tillsyn 2022 (pd)	Faktiskt utfall 2021
52724+speckod	Akvatiska Invasiva arter	-	-	3
5350	Övergripande inom tillsyn vattenverksamhet	377	377	330
53511	Anmälan enligt 11 kap. 9a §	1120	1120	1088
53512	Anmälan enligt 11 kap. 15 §	21	21	24
53521	Planerad/egeninitierad tillsyn av markavvattning	280	25	12
53522	Planerad/egeninitierad tillsyn av dammsäkerhet	280	280	231
53523	Planerad/egeninitierad tillsyn övrig vattenverksamhet	1762	1405	301
53531	Händelsestyrd tillsyn av markavvattning	27	25	54
53532	Händelsestyrd tillsyn av dammsäkerhet	22	22	21
53533	Händelsestyrd tillsyn av övrig vattenverksamhet	600	600	597
5666	Planerad egeninitierad tillsyn dumpningsdispenser	6	2,5	1
5667	Händelsestyrd tillsyn dumpningsdispenser	20	7,5	11
Summa persondagar (pd)		4552	3900	2681
Summa årsarbetskrafter (åa)		20,7	17,7	12,2

Slutsatser och konsekvenser

Vattenavdelningens bedömda resursbehov för tillsyn motsvaras av ytterligare 3,0 årsarbetskrafter under 2022 för att leva upp till de krav som följer med tillsynsuppdraget. Skillnaden mellan behov och tillgängliga resurser är särskilt stor för den egeninitierade tillsynen 53523 som prioriterats ned på grund av begränsade resurser. Avvägningar och prioriteringar av verksamheten bedöms leda till att miljöpåverkan begränsas.

Konsekvenserna av underskottet av resurser bedöms leda till att det tar betydligt längre tid i anspråk att nå en godtagbar vattenkvalité och att de av Riksdagen fastställda miljökvalitetsmålen nås.

Länsstyrelsen
Västra Götaland